

DWUTYGODNIK MIEJSKI

KRAKÓW.PL

Nr 2 (234), 30 stycznia 2019

egzemplarz bezpłatny, ISSN 1898-9039

Pierwsza taka dzielnica w Polsce

Eksperyment na Kazimierzu

Rozmowa z Łukaszem Frankiem,
dyrektorem Zarządu Transportu Publicznego w Krakowie

Ostatnia prosta?

Felieton Prezydenta
Miasta Krakowa

 Kraków

JACEK MAJCHROWSKI
PREZYDENT MIASTA KRAKOWA
ZAPRASZA

o r r r
p a a a
e : -

Festiwal Opera Rara

hippolyte et aricie – così fan tutte
a madrigal opera – cassandra & just
recitale mistrzowskie

31.01–17.02.2019

operarara.pl

bilety dostępne:
biurofestiwalowe.pl, eventim.pl,
Empik, Media Markt, punkty InfoKraków

KRAKOWSKIE BIURO FESTIWALOWE ORAZ CAPELLA CRACOVIENSIS - INSTYTUCJE KULTURY MIASTA KRAKOWA

ORGANIZATORZY:

kbf★ **capella**
cracoviensis

PARTNER DLA KRAKOWA:

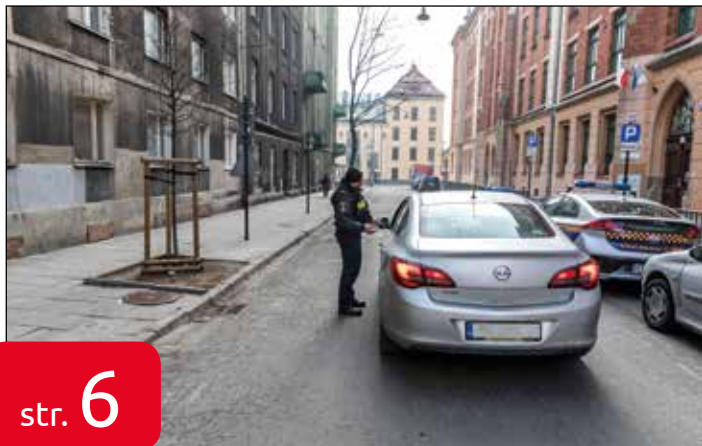
 BUKOVINA
RESORT

 GRUPA
autoremo

DOFINANSOWANIE:

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

Dofinansowano ze środków
Ministra Kultury i Dziedzictwa
Narodowego pochodzących
z Funduszu Promocji Kultury

str. 6

str. 15

W następnym numerze

1 stycznia weszła w życie nowa Ustawa o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów. Jakie nieruchomości będą podlegać przekształceniu? Jak zdobyć zaświadczenie? Jakie będą zasady i wysokość opłat za przekształcenie? Odpowiedź na te i inne pytania już w następnym numerze naszego dwutygodnika!

STREFA CZYSTEGO TRANSPORTU

6. Pierwsza taka dzielnica w Polsce

O Strefie Czystego Transportu na Kazimierzu

9. Eksperyment na Kazimierzu

Rozmowa z Łukaszem Frankiem, dyrektorem Zarządu Transportu Publicznego

MIASTO

10. Ostatnia prosta?

Felieton Prezydenta Miasta Krakowa

11. Kalendarium Prezydenta Miasta Krakowa

11. ICE Kraków pełen dzieci

O karnawałowej edycji Dzień dobry, ICE Kraków!

12. Piszemy scenariusz rozwoju miasta

Jak ma wyglądać Kraków za 30 lat?

13. Co nowego w zabytkowych fortach?

Będą kolejne zmiany

14. Dyplomatycznie w Nowy Rok

Noworoczne spotkanie z krakowskim Korpusem Konsularnym

15. Zielony Kraków

Krótko o zielonych inicjatywach

KULTURA

16. Co słychać w kulturze?

Wiadomości kulturalne

17. Budujemy wspólnie tożsamość Krakowa

Rozmowa z Michałem Niezabitowskim, dyrektorem Muzeum Historycznego Miasta Krakowa

DLA SENIORÓW

18. Nowohucka Akademia Seniora

Zapraszamy na zajęcia w drugim semestrze

18. Wolontariat ma sens!

Krakowskie wolontariuszki kwestowały na WOŚP

RADA MIASTA KRAKOWA

19. Ostatni dzwonek na likwidację paleniska

O posiedzeniu Komisji Ekologii i Ochrony Powietrza

20. Nośniki reklamowe na nowych zasadach

Radni o tym, jak mają wyglądać nośniki reklamowe w przestrzeni miasta

21. Zielone Śródmieście

Felieton Przewodniczącego Rady Miasta Krakowa

22. Zmiany w przepisach dotyczących alimentów

Felieton radnej Małgorzaty Jantos

23. Zwiększyć partycypację społeczną

Rozmowa z radnym Arturem Buszkiem

HISTORIA

24. Skomplikowane przekonania Bronisława Kułakowskiego

Czy w dawnym Krakowie była „szkoła terrorystów”?

25. Kalendarium Krakowskie

Kraków

Wydawca: Urząd Miasta Krakowa, Wydział Komunikacji Społecznej, 31-004 Kraków, pl. Wszystkich Świętych 3-4

Adres redakcji: pl. Wszystkich Świętych 3-4, pok. 154, I piętro, tel. 12 616-13-86, e-mail: redakcja@um.krakow.pl

Redaktor naczelna: Beata Klejbuk-Goździalska; sekretarz redakcji: Agata Włodarczyk

Współpracownicy: Michał Kozioł, Kamil Popieła, Jan Machowski, Tadeusz Mordarski, Małgorzata Stuch, Joanna Korta, Paweł Waluś, Beata Sabatowicz

Zdjęcia: Bogusław Świerzowski, Wiesław Majka. Okładka: fot. Bogusław Świerzowski

Projekt graficzny: Pro Art Studio. Korekta: Magdalena Kędzierska-Zaporowska. Skład i łamanie: Pro Art Studio

Druk: Drukarnia Leyko sp. z o.o. Nakład: 50 tysięcy egz. ISSN 1898-9039

Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i wprowadzania zmian do nadesłanych tekstów. Nadesłanie tekstu nie jest równoznaczne z jego opublikowaniem.

Sposób dystrybucji dwutygodnika miejskiego KRAKÓW.PL:

Dwutygodnik KRAKÓW.PL można otrzymać w budynkach Urzędu Miasta Krakowa przy pl. Wszystkich Świętych 3-4, ul. Grunwaldzkiej 8, ul. Lubelskiej 27, w Rynku Podgórskim 1 i 2, na os. Zgody 2, przy ul. Stachowicza 18, al. Powstania Warszawskiego 10, ul. Wielopole 18a, ul. Wielickiej 28a, ul. Sarego 4 oraz w krakowskich szpitalach, siedzibach jednostek miejskich, Punktach Obsługi Mieszkańca (CH Bonarka, CH Bronowice, CH Serenada), w Punktach Sprzedaży Biletów MPK (ul. Podwale 3/5, św. Wawrzyńca 13, przy Dworcu Głównym Wschód), przychodniach, Centrach Aktywności Seniorów i bibliotekach.

KRAKÓW.PL otrzymać można także w sieci saloników prasowych KOLPORTER S.A.: ul. Bałuckiego 17 / Konfederacka 1, al. Pokoju 20, ul. Beskidzka 28, ul. Kalwaryjska 42, ul. Powstańców 34C, ul. Misiotka 1, ul. Jerzmanowskiego 12 (Biedronka), ul. Nowohucka 52 (SELGROS), ul. Pawia (Galeria Krakowska), ul. Ćwiklińskiej 12 (Carrefour – przejście), ul. Balicka 18, ul. Opolska 100 (VINCI), ul. Lubicz L2, Stawowa 61 (Galeria Bronowice, parter), ul. Pawia 5A (Dworzec PKP), al. Pokoju 67 (M1), al. Pokoju 33, Komandosów 8, al. Bora Komorowskiego 41 (Serenada).

W dniu ukazania się numeru, w godzinach porannych, dwutygodnik rozdawany jest na rondach Grunwaldzkim, Mogiłskim, Matecznego, Kocmyrzowskim, na skrzyżowaniach Czarnowiejska / al. J. Słowackiego, pod CH „Jubilat” przy al. Z. Krasińskiego, na pętli tramwajowej Krowodrza Górka oraz pod Teatrem Bagatela.

Kolejny numer KRAKOWA.PL ukaże się **13 lutego**.

fot. Bogusław Świerzowski

To miał być radosny początek kolejnego, 2019 r. Zawsze takim pozytywnym wydarzeniem na otwarcie Nowego Roku była Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy. Spotkanie uśmiechniętych ludzi, wspierających szczytny cel. Tak też było do niedzielnego wieczora, do godziny 20.00. Zabójstwo Prezydenta Gdańska Pawła Adamowicza uderzyło w nas wszystkich, stało się ciosem, przed którym trudno się obronić. Radosne „świąteczko do nieba” zmieniło się w smutek i płacz.

Teraz trwają analizy i postępowanie prokuratorskie. Dlaczego młody człowiek (aczkolwiek z kryminalną przeszłością) zaatakował nieznanego mu osobiście Prezydenta? Z zemsty, z zazdrości, zawiści czy może sprowokowany krytycznymi opiniami o Adamowiczu? A tych padało wiele z ust polityków i dziennikarzy.

I tu zrodził się na szybko – nie nowy pomysł, aby przeciwstawić się hejtowi i mowie nienawiści. Jak? Zorganizować w szkołach specjalne lekcje o hejcie, nienawiści, brutalizacji dyskusji publicznej. Te zapewne odbędą się w większości szkół, ale czy będą skuteczne?

Moim zdaniem ta akcja edukacyjna trochę przypomina szczepienia ochronne przed niebezpiecznymi dla życia chorobami zakaźnymi. W efekcie uodporniamy organizm, ale nie likwidujemy samych wirusów.

Dla mnie prawdziwym źródłem choroby zakaźnej o nazwie „mowa nienawiści” są politycy, a także wspierający ich dziennikarze

Mowa nienawiści – wirus XXI wieku

i publicyści. Ci pierwsi używając słów, które dawno już minęły przestane o nazwie „krytyka”, budują w ten sposób swoją karierę polityczną.

Dziennikarze natomiast, którzy powinni chronić społeczeństwo przed głupotą, napastliwością i nienawiścią polityków, dają im zielone światło. Cytują, bezrefleksyjnie oddają czas antenowy w radio i telewizji, robią z nich ekspertów, gwiazdy i celebrytów. Sami też używają języka nienawiści, bo wiedzą, że to dobrze się czyta, klika i ogląda.

Jak więc młodych ludzi uchronić przed językiem nienawiści? Może oprócz akcji edukacyjnej w szkołach wprowadzić na niektóre programy informacyjne i tytuły prasowe znaczek +18? Czyli treści tylko dla osób dorosłych?

Każdy sposób walki z mową nienawiści jest pożądanym. I co ważne, inaczej niż w wypadku chorób zakaźnych z tym wirusem możemy sobie poradzić i wyplenić go z naszego otoczenia. Pod warunkiem jednak, że bardzo będziemy tego chcieli...

Maciej Grzyb
zastępca dyrektora Wydziału Komunikacji Społecznej

Kraków

TEATR
bagatela

premiera
22 lutego 2019

BERNARD SLADE
PO LATACH
O TEJ SAMEJ PORZE

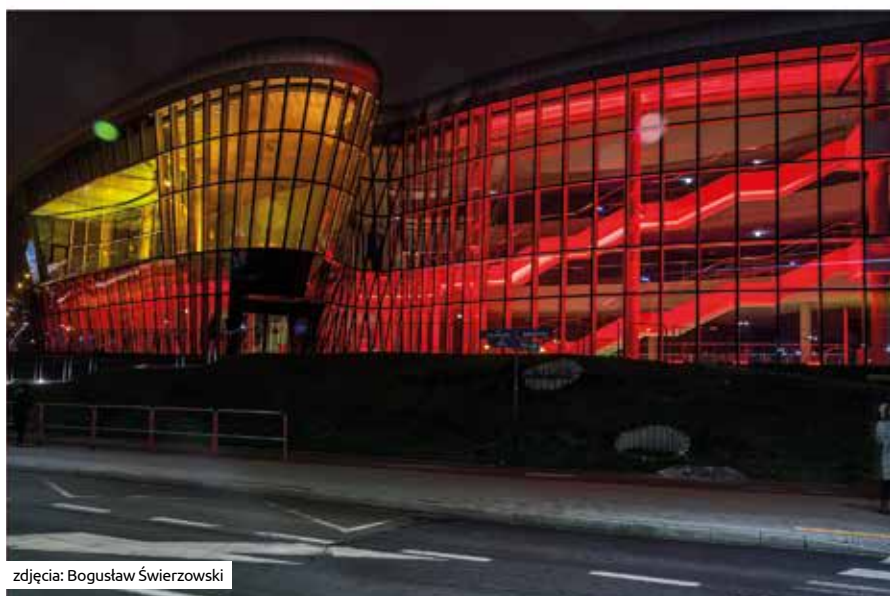
REŻYSERIA HENRYK JACEK SCHOEN

spektakle

rezerwacja
tel. 12 422 66 77
www.bagatela.pl
www.teatr.pl

23 lutego, godz. 19.15
24 lutego, godz. 17.00

Kraków myślami z Gdańskiem

zdjęcia: Bogusław Świerzowski

Pierwsza taka dzielnica w Polsce

Fot. Bogusław Świerzowski

Biała tablica z zielonym kółkiem, a w kółku zielony samochód. Niestosowane do tej pory w Polsce znaki drogowe pojawiły się w pierwszych dniach 2019 r. w części krakowskiego Kazimierza. Wyznaczają one Strefę Czystego Transportu (SCT). To pierwszy tego typu obszar w Polsce.

Tadeusz Mordarski

Ostatnie lata przyniosły ogromny wzrost świadomości dotyczącej wpływu jakości powietrza na zdrowie. Na świecie publikuje się kolejne wyniki badań, które opisują skutki oddychania zanieczyszczonym powietrzem. Ostatnio głośno było choćby o dziedziczeniu uszkodzeń spowodowanych smogiem, czy też o stwierdzeniu przez badaczy w Chinach związku pomiędzy stanem powietrza i poziomem inteligencji. Szczególną groźbę wyniki tych badań budzą w Polsce. Rzut oka na smogową

mapę Europy wystarczy, by stwierdzić, że żyjemy w czarnej plamie, zwłaszcza w południowej części kraju.

Władze Krakowa od lat prowadzą politykę, która ma na celu poprawę jakości powietrza. Mieszkańcy Krakowa wciąż są narażeni na skutki jego skażenia, ale udało się doprowadzić do tego, że na obszarze położonego w dolinie wielkiego miasta poziom zanieczyszczenia regularnie jest niższy niż w ościennych małych miejscowościach.

Szkodliwy tlenek azotu

W Krakowie drugim po niskiej emisji źródłem szkodliwych substancji w powietrzu jest ruch samochodowy. Władze miasta zwracają uwagę, że liczba mieszkańców Krakowa stale rośnie, co jest ewenementem w naszej części kontynentu. Rośnie również populacja w ościennych gminach, z których codziennie do Krakowa dojeżdżają setki tysięcy ludzi. Jednocześnie szybko zwiększają się dochody ludności. Wszystko to sprawia, że ogromne nakłady na transport zbiorowy mają mniejszy, niż można sobie życzyć, wpływ na zmniejszanie się ruchu samochodowego.

Tymczasem samochody są źródłem wielu zanieczyszczeń, w tym wysoce szkodliwego dla człowieka tlenu azotu. Na domiar złego w naszym kraju spaliny motoryzacyjne są szczególnie szkodliwe, bo pochodzą w znacznej mierze z silników Diesla wystużonych samochodów, sprowadzonych z zachodniej Europy. Tylko w zeszłym roku przybyło nad Wisłą prawie 450 tys. „ropniaków”, których średni wiek sięgający 11 lat dowodzi, że nie spełniają one zachodnich norm dotyczących emisji spalin.

Rządy wielu krajów zachodnich nie tylko efektywnie wspierają czystsze napędy, ale też naciskają na samorządy, by wykluczały z centrów miast samochody z najbardziej obciążającymi powietrze silnikami. Strefy czystego transportu działają już od kilku lat w miastach Niemiec, Holandii czy Wielkiej Brytanii.

Kraków a ustawa o elektromobilności

W Polsce dozwolony jest import niespełniających norm samochodów, ale jednocześnie obowiązuje ustawa o elektromobilności stwarzająca możliwość organizowania strefy czystego transportu w miastach. Pierwszym miastem, które korzysta z tego rozwiązania, jest Kraków.

Od 5 stycznia na wyznaczony obszar, obejmujący część Kazimierza, wjeżdżać mogą co do zasady tylko samochody z napędem elektrycznym, wodorowym lub na gaz ziemny CNG. Strefa ma obowiązywać na razie przez pół roku. Obejmuje odcinek ul. Miodowej – od Krakowskiej do Bożego Ciąta, odcinek ul. Bożego Ciąta – od św. Wawrzyńca do Miodowej, a także ulice: Józefa, Bartosza, Meiselsa, Nową, Szeroką, Ciemną, Wąską, Izaaka, Estery, Warszauera, Lewkową, Na Przejściu, Kupa oraz place Nowy i Bawół. To obszar miasta o ważnej funkcji turystycznej i usługowej oraz związanym z tym dużym ruchem pieszym. Strefa Czystego Transportu zastępuje wcześniej obowiązujące ograniczenia w ruchu.

Radni zdecydowali, że do strefy mogą, oprócz rowerzystów, wjeżdżać pojazdy należące do mieszkańców i przedsiębiorców mających siedzibę na wyznaczonym obszarze (niespełniające założeń SCT), służb miejskich, auta prowadzone przez niepełnosprawnych, pojazdy zaopatrzenia w określonych godzinach, lekarze, pielęgniarki, a także taksówki. Ponadto – po uzyskaniu jednorazowej zgody – także konduktę pogrzebowe i pojazdy ślubne.

Pouczenia zamiast mandatu

Kontrolę aut przybywających do nowej strefy prowadzą policja oraz straż miejska. Służby mogą np. sprawdzić na podstawie ▶

Strefa Czystego Transportu

► dokumentu, czy kierowca wjeżdżający samochodem z silnikiem benzynowym jest faktycznie mieszkańcem strefy. Za nieuprawniony wjazd może grozić mandat do 500 zł. – Od 5 do 20 stycznia strażnicy miejscy skontrolowali 4572 pojazdy wjeżdżające do Strefy Czystego Transportu. Za niestosowanie się do nowej organizacji ruchu pouczyli 1169 kierowców. W jednym przypadku sporządzili notatkę pod wniosek o ukaranie do sądu – mówi Edyta Ćwiklik ze Straży Miejskiej Miasta Krakowa.

SCT w całym Krakowie?

Wprowadzenie strefy ma charakter testu. Jak mówi Bartosz Piąt z Zarządu Transportu Publicznego, władze miasta zamierzają sprawdzić, jak to rozwiązanie wpłynie na jakość życia mieszkańców. Ci, pytani o opinię, wydają się zadowoleni ze zmian.

– Wreszcie będę mógł zaparkować w pobliżu domu. Do tej pory nie zawsze można było też korzystać z garażu. Wjazd był non stop zastawiony – mówi jeden z mieszkańców Kazimierza. Inny dodaje: – W Krakowie oddycha się fatalnie. Smog utrudnia życie. Od czegoś trzeba zacząć – wprowadzenie strefy czystego transportu w tej dzielnicy to znakomity pomysł. Nie wszyscy są jednak zadowoleni – grupa krakowian i przedsiębiorców złożyła skargę na uchwałę do wojewody małopolskiego i domaga się jej unieważnienia.

– Takie testy gdzieś trzeba przeprowadzić, a Kazimierz jest tak samo obłożony ruchem samochodowym i pieszym jak centrum miasta. Kumulują się tam wszystkie potrzebne czynniki, by można było ten obszar przetestować. Do tego od roku obowiązują tam ograniczenia w ruchu, a więc zmniejszona dostępność dla samochodów nie jest dla nikogo zaskoczeniem – mówi nam Piąt.

Trudno przewidzieć, czy uda się ograniczyć zanieczyszczenie powietrza w strefie. Jak zauważają urzędnicy, powierzchnia strefy jest niewielka i nie można oczekiwać przełomowych efektów

na kilkunastu ulicach. Jednocześnie badania prowadzone w podobnych strefach w Niemczech wskazują, że nawet w niedużych tego typu obszarach udaje się w powietrzu zmniejszyć średnią obecność tlenu azotu.

Strefa na Kazimierzu to dopiero początek. – W przyszłości tym rozwiązaniem trzeba będzie objąć jakiś większy obszar – mówi przedstawiciel Zarządu Transportu Publicznego, ale dodaje, że w nowej strefie obowiązuje najbardziej rygorystyczne ograniczenie i nie może być mowy o podobnie surowym zakazie w potencjalnie rozszerzonej strefie w przyszłości. – Powód jest prosty: połowa aut zarejestrowanych w Krakowie nie spełnia normy EURO 3. Jeśli polski rząd przez 20 lat pozwala kupować Polakom takie pojazdy, to nikt rozsądny z dnia na dzień nie ogłosi, że trzeba się takich samochodów pozbyć. Jeżeli wprowadzać ograniczenia, to gradacyjnie – podkreśla Bartosz Piąt.

Polityka transportowa miasta

Zielona strefa na Kazimierzu to nie tylko test, ale też element ogólnej polityki Miasta dotyczącej transportu. Jak mówią pracownicy Zarządu Transportu Publicznego, ta polityka obejmuje też Strefę Płatnego Parkowania, wzmacnianie transportu publicznego czy ograniczanie ruchu na ulicach.

Za pół roku władze Krakowa mają przyjrzeć się wynikom testu. Piąt zapowiada, że raport ma również opisać wpływ nowego rozwiązania na pracę dostawców i przedsiębiorców. Ci ostatni, podobnie jak radni byli skłonni wprowadzić strefę na obszarze całego Kazimierza. Nie można wykluczyć, że taki właśnie będzie skutek eksperymentu, chociaż wiadomo już, że obecne możliwości transportowe miasta nie udźwignęłyby objęcia nowymi przepisami tranzytowych arterii, czyli ulic Krakowskiej i Starowiślnej.

 Kraków

**BALET
CRACOVIA
DANZA**

W STARYM KINIE

12.02.2019 ; 12.03.2019

godz. 19:00

Krakowski Teatr Variété

ul. Grzegorzewska 71 teatrvariete.pl BILETY 40 zł (N), 30 zł (U)

Eksperyment na Kazimierzu

O Strefie Czystego Transportu z Łukaszem Frankiem, dyrektorem Zarządu Transportu Publicznego w Krakowie, rozmawia Tadeusz Mordarski.

fot. archiwum Zarządu Transportu Publicznego

Łukasz Franek
dyrektor Zarządu Transportu Publicznego
w Krakowie

Strefa czystego transportu to narzędzie służące do ograniczenia emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych, m.in. pyłów i tlenków azotu, zmniejszenia natężenia ruchu samochodowego, a także podnoszące komfort pieszych. Strefa będzie testowo obowiązywać przez pół roku. Jeśli projekt się sprawdzi, zostanie wprowadzony na stałe.

Co przemawia za wprowadzeniem Strefy Czystego Transportu na Kazimierzu?

ŁF: Warto podejmować działania antysmogowe. Komunikacja jest drugą przyczyną zanieczyszczeń w Krakowie. Trzeba sprawić, by po mieście jeździło mniej aut i żeby były coraz bardziej ekologiczne. Zmniejszać ruch trzeba jednak odpowiedzialnie, stopniowo. Stąd pomysł wprowadzenia Strefy Czystego Transportu najpierw na Kazimierzu – w dzielnicy, gdzie wszędzie łatwo dojść, a poza tym od roku obowiązują już tam ograniczenia w ruchu. Mieszkańcy i przedsiębiorcy nie będą dotknięci tą zmianą nagle.

Strefa wpłynie na poprawę jakości powietrza w całym Krakowie?

ŁF: Nie wpłynie znacząco. W przyszłości tym rozwiązaniem trzeba będzie objąć większy obszar miasta – na razie nie ma o tym jednak mowy. Powód jest prosty: połowa aut zarejestrowanych w Krakowie nie spełnia normy EURO 3.

SCT będziemy mieć w całym Krakowie?

ŁF: To możliwe, ale nie za rok czy dwa. Trzeba dobrać narzędzia do możliwości. Chodzi o to, by po Krakowie jeździły jak „najczystsze” pojazdy. Z jednej strony możemy opierać się na dobrej woli i rosnącej zamożności krakowian – bo kupno takiego pojazdu to nie fanaberia, ale głównie kwestia pieniędzy. Z drugiej strony nie możemy czekać, aż ludzie sami zdecydują, że będą jeździć ekologiczniej. Czekamy też – bo pewno będą skargi do sądu czy wojewody – aż zmiany wybronią się w sensie formalnym.

Auta będą marginalizowane?

ŁF: Nie chcemy likwidować aut! Ale Kraków jest jednym z niewielu miast, w których przybywa mieszkańców, i nie jesteśmy już w stanie pomieścić więcej samochodów. Ruch indywidualny powinien stanowić 20–25 proc. podróży w mieście – jak w wakacje. W Krakowie jesteśmy na poziomie 29–30 proc. Skoro auta się już nie mieszczą, to trzeba postawić np. na pojazdy zbiorowe.

Ale jeśli będzie się sprawnie jeździło po mieście, to ludzie znów przesiądą się do aut.

ŁF: Musimy zrobić wszystko, by transport zbiorowy był jak najwygodniejszy i czysty. Z pewnością będą tacy, którzy nie będą myśleli o przesiadce z powrotem do auta – będzie im się podobało, że po pracy mogą spokojnie pójść na spacer, nie przejmując się miejscem do parkowania. Oczywiście część ludzi zostanie przy autach, tego nie przeskoczmy. Chodzi o balans.

Dlaczego właśnie na Kazimierzu testujemy nowe rozwiązania?

ŁF: Stare Miasto i tamtejsze strefy ograniczonego ruchu są oparte na przepisach prawa lokalnego – regulacjach, które podejmowała Rada Miasta. A testów nie przeprowadza się raczej uchwałą Rady Miasta, bo to bardzo długa procedura. Stąd jeśli radni uznają, że test SCT należy zakończyć, decyzją administracyjną będziemy mogli przywrócić Strefę Ograniczonego Ruchu.

Kazimierz jest też tak samo obłożony ruchem samochodowym i pieszym jak centrum miasta. Kumulują się tu wszystkie potrzebne czynniki, by przetestować to rozwiązanie.

Kto zdecyduje, że SCT się sprawdziła?

ŁF: Zdecyduje Rada Miasta. Radni poprosili o przygotowanie na przełomie maja i czerwca sprawozdania – co się zmieniło, czy widzimy mniejszy ruch samochodowy, lepszą jakość powietrza. W raporcie mają znaleźć się uwagi od mieszkańców i informacja, jak w praktyce wygląda praca dostawców i przedsiębiorców, bo dla nich to największa zmiana.

Fot. Bogusław Świerczowski

Ostatnia prosta?

Nowy Rok przyniósł miastu dobre wiadomości dotyczące domu Józefa Piłsudskiego przy Oleandrach. Sąd okręgowy w Krakowie uznał, że Związek Legionistów Polskich nie ma prawa do zasiedzenia tego budynku. Jesteśmy krok bliżej, by przywrócić to ważne dla historii naszego kraju, a zamknięte od lat miejsce – krakowianom.

Wielokrotnie opisywałem perypetie związane z Oleandrami. Przez lata Miasto wygrywało kolejne procesy sądowe, udowadniając swoje prawo do budynku. Mimo faktu, iż w księdze wieczystej to właśnie Miasto figuruje jako właściciel zabytku, upór jednego człowieka powoduje, że od lat nie mamy szans, by przywrócić temu miejscu dawny blask i należną rangę.

Mam nadzieję, że w styczniu tego roku nastąpił przełom, dzięki któremu przejęcie Oleandrów przez Miasto stanie się formalnością. Zapadło mianowicie prawomocne orzeczenie, mówiące o tym, iż Związek Legionistów Polskich nie ma prawa do zasiedzenia budynku. Jeszcze tego samego dnia prawnicy Gminy złożyli w sądzie wniosek o wydanie Oleandrów. Mam nadzieję, że tym samym jesteśmy na ostatniej prostej, jeżeli chodzi o sprawy sądowe ze Związkiem Legionistów.

W ubiegłym roku, mimo braku dostępu do wnętrza budynku, Miasto rozpoczęło remont elewacji i wymianę okien w Domu im. Józefa Piłsudskiego. Te prace zakończą się wiosną i mam nadzieję, że za kilka miesięcy odzyskamy zabytek i jeszcze w tym roku będziemy mogli rozpocząć generalny remont wnętrza. Co potem z Oleandrami? Cały czas podtrzymuję zdanie, że powinny stać się siedzibą stowarzyszeń i organizacji niepodległościowych, nie wykluczając także Związku Legionistów Polskich. Myślę, że na 2 tys. m kw. znajdzie się miejsce dla wszystkich. Nie ukrywam, że w sprawie Oleandrów jestem w kontakcie z ministrem kultury Piotrem Glińskim, który chciałby doprowadzić do przejęcia zbiorów Związku Legionistów Polskich przez Muzeum Narodowe, a następnie stworzyć filię Muzeum Narodowego właśnie w Domu im. Józefa Piłsudskiego, udostępniając zwiedzającym nie tylko zbiory Związku Legionistów, ale też wzbogacając kolekcję o pamiątki znajdujące się dziś w posiadaniu Muzeum Narodowego. Uważam, że jest to rozsądne rozwiązanie, jednak warunek jest jeden – najpierw Miasto musi przejąć i odremontować budynek. Dopiero potem możemy mówić o wydierżawieniu jego części na potrzeby filii muzeum. Mam szczerą nadzieję, że Muzeum Narodowemu uda się to, czego nie udało się dokonać Miastu – mianowicie namówić komendanta Krystiana Waksmundzkiego na oddanie zbiorów w ręce specjalistów. Po kontroli Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w Oleandrach wiemy, że wśród wielu pamiątek nieprzedstawiających większej wartości znajduje się kilka cennych przedmiotów – mam tutaj na myśli przede wszystkim sztandary – które pilnie wymagają opieki konserwatorów. Być może to ostatnia szansa, by uchronić je przed zniszczeniem. W rozmowie z ministrem Glińskim potwierdziłem moją deklarację, że na czas remontu dla pamiątek Związku Legionistów znajdujących się w magazynach Muzeum Krakowa odpowiednie pomieszczenia. Oby i tym razem upór jednej osoby nie zniszczył tych planów, bo gdzie jak nie w Krakowie, przy Oleandrach, skąd wyruszyła Pierwsza Kompania Kadrowa, powinna działać placówka, która będzie przyszłym pokoleniom przypominać, jak wielką i cenną wartością jest niepodległość.

***

Gdy powstaje ten felieton, wydarzenia w Gdańsku są jeszcze bardzo świeże, nie mogę więc nie napisać kilku słów, choć wydaje się, że wszystko już zostało powiedziane. Szokowała nas śmierć Prezydenta Pawła Adamowicza – śmierć w tłumie ludzi, w okolicznościach, które od lat kojarzą się wyjątkowo z tym, co w nas najlepsze, a co od 27 lat budzi Wielką Orkiestrę Świątecznej Pomocy. W tych dramatycznych chwilach jest jednak coś dającego nadzieję. To ta chwila na Rynku Głównym, gdy miałem zaszczyt wspólnie z tłumem krakowian stać w całkowitym milczeniu. Tak wiele osób, mimo fatalnej pogody, zebrało się, by sprzeciwić się przemocy. Nie tylko tej fizycznej, ale przede wszystkim tej wylewającej się ze świata polityki, mediów, z internetu. Było nas dużo. Jeżeli tylko zapamiętamy tę lekcję – jest nadzieja.

Mam nadzieję, że w styczniu tego roku nastąpił przełom, dzięki któremu przejęcie Oleandrów przez Miasto stanie się formalnością. Zapadło mianowicie prawomocne orzeczenie, mówiące o tym, iż Związek Legionistów Polskich nie ma prawa do zasiedzenia budynku. Jeszcze tego samego dnia prawnicy Gminy złożyli w sądzie wniosek o wydanie Oleandrów.

Kalendarium Prezydenta Miasta Krakowa

3 stycznia

- Uroczystości pogrzebowe prof. Marii Boruckiej-Arztowej, cmentarz Rakowicki
- Msza św. pogrzebowa i pochówek bp. Tadeusza Pieronka, kościół św. św. Piotra i Pawła, ul. Grodzka

9 stycznia

- Spotkanie Rady Programowej Open Eyes Economy Summit, Sala Dietla
- Spotkanie z inwestorami Dorzecza Wisły, Barka Batory

10 stycznia

Fot. Wiesław Majka / UMK

- Spotkanie z dziećmi ze Szkoły Podstawowej nr 151 w uznaniu ich bohaterskiego czynu – podjęcia ratowania życia potrzebującego przechodnia

14 stycznia

- Noworoczne spotkanie z Korpusem Konsularnym, Muzeum Historii Fotografii, Strzelnica na Woli Justowskiej

15 stycznia

- Wernisaż wystawy „Wyspiański. Nieznany”, Muzeum Narodowe, Gmach Główny, al. 3 Maja

16 stycznia

- Promocja albumu pt. „Planty krakowskie” wraz z dyskusją panelową „Planty – upiorny sen dewelopera?”, Międzynarodowe Centrum Kultury, Rynek Główny

18 stycznia

- Wpis do księgi kondolencyjnej Prezydenta Pawła Adamowicza, pl. Wszystkich Świętych
- Obchody 74. rocznicy zakończenia okupacji hitlerowskiej w Krakowie, cmentarz Rakowicki
- Uroczystość wręczenia nagrody Prezydenta Miasta Krakowa i Marszałka Województwa Małopolskiego za wybitne osiągnięcia w dziedzinie krytyki literackiej, eseistyki oraz historii literatury im. Kazimierza Wyki (tegoroczny laureat – prof. Jacek Leociak), Sala Obrad RMK

20 stycznia

- Obchody 165-lecia Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych w Krakowie, Willa Estreicherówka, ul. Sarnie Uroczysko

22 stycznia

- Spotkanie podsumowujące obchody 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości, sale Lea i Kupiecka

23 stycznia

- Spotkanie z wiceprzewodniczącym Komisji Europejskiej Fransem Timmermansem

24 stycznia

- Otwarcie XI Ogólnopolskiej Konferencji dot. Systemu Gospodarki Odpadami, Hotel Qubus

ICE Kraków pełen dzieci

Karnawał to wspaniała okazja do wspólnej zabawy. Zapraszamy na kolejną już edycję Dzień Dobry, ICE Kraków – 3 lutego od godz. 10.00 w Centrum Kongresowym ICE Kraków, podczas której zorganizujemy dla najmłodszych bal. A w samo południe jak zawsze film niespodzianka!

Aleksandra Bałda

Kiedy organizowaliśmy pierwsze Dzień Dobry, ICE Kraków, nie spodziewaliśmy się, że ten cykl spotkań szybko urośnie do rangi jednej z najważniejszych imprez społecznych, które realizujemy w centrum kongresowym dla mieszkańców. Od pierwszej edycji w wydarzeniu wzięło udział już ponad 16 500 gości – mówi

Izabela Helbin, dyrektor Krakowskiego Biura Festiwalowego. – Zdajemy sobie sprawę, że wyjście z całą rodziną w weekend do kina, na wystawę lub warsztaty może być dla wielu osób sporym wydatkiem, dlatego też wszystkie atrakcje w ramach naszego pikniku są zawsze bezpłatne.

Od godz. 10.00 do 14.00 Centrum Kongresowe zmieni się w ogromny trzyzestopniowy plac zabaw. Na najmłodszych czekać

będą m.in. warsztaty szopkarskie Kinnarps, historyczne z Historyland, chemiczne eksperymenty z Chemical World oraz stoisko Wioska Świata czy pokazy służb ratowniczych. Będzie też okazja do szalonych przebieżek, które zostaną uwiecznione na wspaniałych fotografiach. Dla zgłodziących będzie czekać Żywe Muzeum Obwarzanka. Zabawę tradycyjnie zakończy w samo południe pokaz filmu niespodzianki.

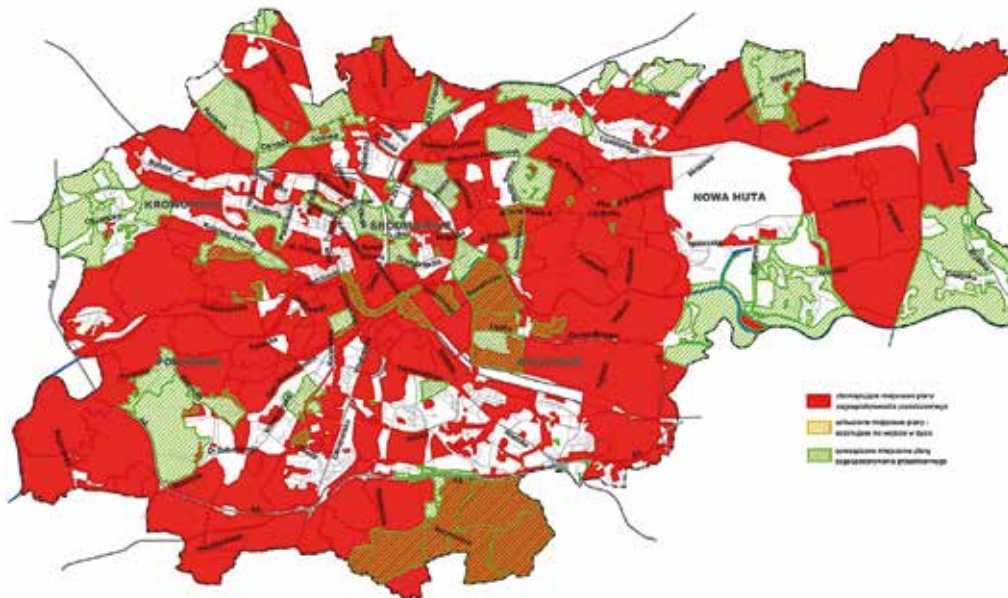
Karnawałowe Dzień Dobry, ICE Kraków już 3 lutego. Na spotkanie w Centrum Kongresowym ICE Kraków zapraszamy wszystkich mieszkańców Krakowa i okolicznych miejscowości. Wstęp bezpłatny. Wejściówki obowiązujące na pokaz filmowy dostępne są www.eveneap.pl.

Na wydarzenie zaprasza Miasto Kraków i Krakowskie Biuro Festiwalowe.

Joanna Korta

Jak ma wyglądać Kraków za 30 lat? W którym kierunku miasto powinno się rozwinąć? Gdzie na pewno będzie zielono, a gdzie powstanie niezbędna zabudowa czy nowy układ komunikacyjny? Na te i wiele innych pytań ma odpowiedzieć nowe Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Do 1 kwietnia każdy ma szansę wypowiedzieć się na temat przestrzeni miasta i jego poszczególnych funkcji w przyszłości. Na opinie i sugestie wyrażone w postaci wniosków czeka Wydział Planowania Przestrzennego UMK.

Studium to scenariusz rozwoju miasta. Dzięki niemu będzie ono przyjazną, dobrze zaplanowaną i funkcjonalną przestrzenią do życia dla mieszkańców na dziesięciolecia / fot. archiwum UMK

Piszemy scenariusz rozwoju miasta

Kraków przystępuje do przygotowania nowego dokumentu planistycznego, który wyznaczy kierunki rozwoju miasta do 2050 r. To m.in. ta perspektywa czasowa, a także złożoność materii, z jaką mamy do czynienia w przypadku projektowania przestrzeni miasta i jej poszczególnych funkcji, sprawiają, że z pewnością będą to prace żmudne, przez długi czas niewidoczne dla mieszkańców i nie zakończą się szybko, ale przyjmujemy, że jeszcze w tej kadencji Kraków zyska nowe Studium i ma być pokryty planami miejscowymi niemal w 100 proc. – mówi Jerzy Muzyk, zastępca prezydenta Krakowa ds. zrównoważonego rozwoju.

Po co nowe studium?

Ostatnia zmiana obowiązującego Studium nastąpiła w 2014 r. Trzeba przygotować nowy dokument, bo Kraków w ostatnich latach szybko się rozwija i Studium w szerszym zakresie musi uwzględniać jego metropolitalny charakter. Chodzi m.in. o ponowne przeanalizowanie funkcji terenów położonych przy granicy z gminami sąsiadującymi. Dodatkowo prace wymusiła przeprowadzona w 2013 r. zmiana granic administracyjnych Krakowa – z gminy Kocmyrzów-Luborzyca przyłączono do obszaru gminy Kraków ponad 4,6 ha. Tego terenu nie ma w obowiązującym Studium, a musi się pojawić. Nie bez znaczenia są także liczne wnioski mieszkańców, którzy chcą zmiany granic pomiędzy terenami wolnymi od zabudowy i terenami inwestycyjnymi. Poza tym w ubiegłym roku weszła w życie tzw. ustawa lex developer, która daje możliwość lokalizacji inwestycji mieszkaniowych – wielo- i jednorodzinnych – już nie w oparciu o MPZP, ale właśnie zapisy Studium. Nowe Studium musi również i tę kwestię uwzględnić.

Na czym polega trudność?

Planowanie tak odległej przyszłości musi opierać się o twarde dane. Podstawa to prognoza demograficzna, którą trzeba

przygotować. Ale do sporządzenia będzie zdecydowanie więcej specjalistycznych dokumentów. Zaplanowanie miasta na lata to kwestia złożona, ponieważ decyzje, które podejmujemy „dzisiaj”, będą generować konkretne koszty dla miejskiego budżetu w odległej przyszłości m.in. wynikające z potrzeby uzbrojenia kolejnych terenów inwestycyjnych czy wykupu terenów pod zieleń. Jednym słowem, Miasto musi być stać na to, co wspólnie zaprojektujemy.

Po co wnioski?

Mieszkańcy mogą aktywnie włączyć się w proces sporządzania Studium, składając wniosek – do tej pory wpłynęło ich ok. 7 tys. Choć każdy zostanie rozpatrzony indywidualnie, to z pewnością nie nastąpi to zaraz po jego wystąpieniu do urzędników. Pewne jest natomiast, że niezbędny będzie kompromis w wyważeniu interesów każdej ze stron dotyczący przede wszystkim nowej zabudowy.

Studium ma być odpowiedzią na – wcześniej zdiagnozowane – wyzwania przestrzenne, ekonomiczne czy demograficzne. Istotą tego scenariusza będzie jednak to, że przyjęte rozwiązania mają służyć dobru wszystkich mieszkańców. To komfort ich codziennego życia, nauki, pracy i spędzania wolnego czasu w miejskiej przestrzeni jest najbardziej istotny.

Wnioski można składać na piśmie w Urzędzie Miasta Krakowa w Punktach Obsługi Mieszkańców, drogą pocztową na adres: Urząd Miasta Krakowa, Biuro Planowania Przestrzennego, ul. Sarego 4, 31-047 Kraków i drogą elektroniczną: za pośrednictwem ePUAP lub w postaci elektronicznej, opatrzone bezpiecznym, kwalifikowanym podpisem elektronicznym. Więcej informacji o Studium na stronie www.bip.krakow.pl (zakładka rozwój miasta/planowanie przestrzenne).

Mieszkańcy mogą aktywnie włączyć się w proces sporządzania Studium

Co nowego w zabytkowych fortach?

Forty Kościuszko, Mogiła, Łapianka i Borek – w tych zabytkach dawnej Twierdzy Kraków trwały prace rewitalizacyjne zlecone przez Zarząd Budynków Komunalnych w Krakowie. Większość robót zakończyła się w listopadzie i grudniu 2018 r. W tym roku wszystkie forty czekają kolejne zmiany.

Małgorzata Stuch

Fort Mogiła w Nowej Hucie to jeden z trzech obiektów, dla których zgodnie z rozporządzeniem prezydenta Jacka Majchrowskiego będą szukani najemcy. Przetarg zostanie ogłoszony w pierwszym kwartale 2019 r. Prace rewitalizacyjne trwają tu od kilku lat. Zabytek zachował się w niezłym stanie, mimo że historia doprowadziła do pewnych zniszczeń. W okresie budowy Nowej Huty kwaterowali tu robotnicy, a w trakcie rozbudowy kombinatu w obrębie zapola powstały przepompownia gazu hutniczego i kompleks garaży, które do dziś „zdobią” zabytek. Początkowo obiekt stanowił własność Skarbu Państwa. W 2009 r. wojewoda małopolski w drodze darowizny celowej – na wniosek i za zgodą prezydenta miasta Krakowa, przekazał nieruchomością zabudowaną fortem Gminie Miejskiej Kraków. Umożliwiło to starania o rewitalizację obiektu, które rozpoczęły się od ustanowienia drogi koniecznej, co było niezbędne do przeprowadzenia remontu i zapewnienia dostępu dla odwiedzających. Właściwy remont był realizowany w dwóch sferach: dotyczącej zieleni oraz budowli. Zielen została uporządkowana w 2010 r. Rok później wykonano inwentaryzację architektoniczną i inwentaryzację form ziemnych. W latach 2014 i 2015 remontowany był stropodach nad budynkiem fortu wraz z nasypem ziemnym. W 2016 r. rozpoczęły się prace przy elewacji zabytku. W grudniu 2018 r. Zarząd Budynków Komunalnych w Krakowie odebrał od wykonawcy ich II etap. W ubiegłym roku zostały też wykonane repliki okiennic pancernych oraz zamontowano nową stolarkę okienną.

Nowości w forcie Łapianka

W listopadzie 2018 r. zakończyły się kolejne prace przy forcie Łapianka. Zrewitalizowano teren wokół budynków fortecznych – łącznie z fortyfikacjami ziemnymi, wybudowano drogę dojazdową do stacji trafo, parking, a za bastiej powstało

miejsce spotkań dla harcerzy. Przy okazji prac mających na celu przywrócenie pierwotnej formy wałów i stoków fos zostały odkryte kamienne wzmocnienia stoków wraz z elementami odwadniającymi. Aby zapewnić stałe odwodnienie stoków, wybudowano także przepust odwadniający pod drogą dojazdową do fortu, a stoki wzmocnione zostały geokratami. Bardzo efektownie prezentuje się zrewitalizowany budynek wartowni bramnej przy wjeździe do fortu. Podczas robót ekipa budowlana odkryła fragmenty fundamentów bram i krat fortecznych. W kolejnych etapach planowane jest ich odtworzenie. Koszt tego etapu prac to ok. 2,5 mln zł, z czego ok. 250 tys. pochłonęły prace rewitalizacyjne obiektów kubaturowych, a reszta to koszt rewitalizacji terenu fortecznego.

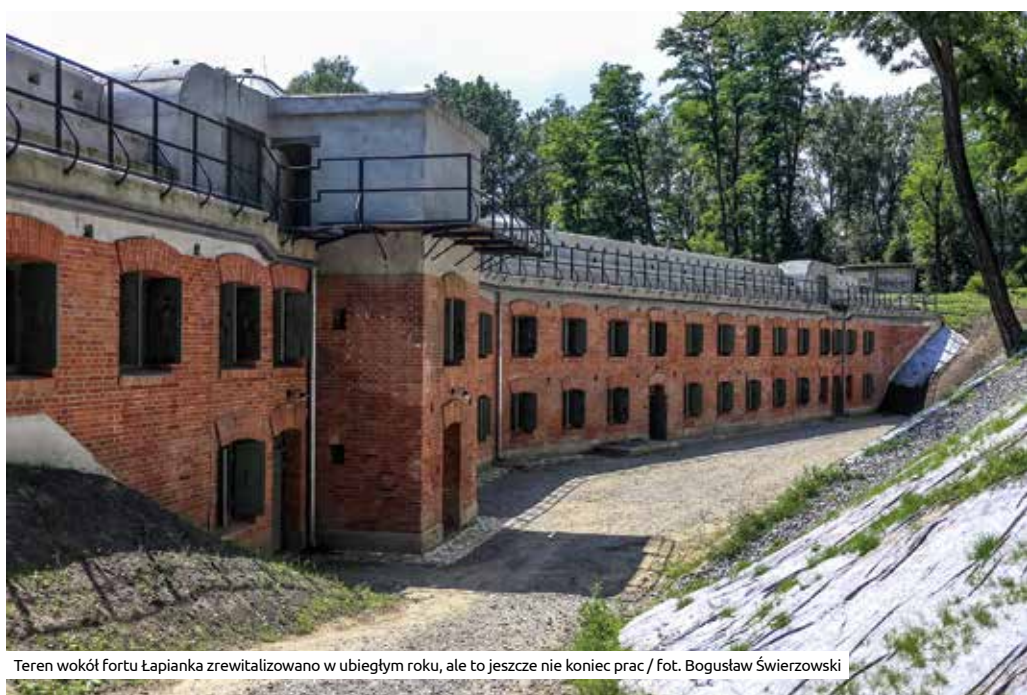
Odnowiona studnia

W listopadzie 2018 r. zakończyły się prace przy rekonstrukcji komory studni przy kurtynie II-III fortu nr 2 Kościuszko. Została wykonana konserwacja zachowanego

ceglanego wątku, zrekonstruowano także zniszczone elementy ceglane komory. Na budynku studni powstał zrewitalizowany taras widokowy z balustradą. Będzie on dostępny dla zwiedzających po tym, jak zostaną wyremontowane bastiony I, II i III oraz kaponierzy fortu. Koszt prac to ponad 421 tys. zł, dofinansowanie Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków wyniosło ok. 177 tys. Aktualnie powstaje projekt rewitalizacji terenu w okolicach studni m.in. bastionów I, II oraz III i kaponier.

Park dla mieszkańców

Nadal trwa rewitalizacja budynku fortu Borek, w którym mieści się filia Centrum Kultury Podgórze oraz Biblioteka Polskiej Piosenki. Dla mieszkańców została już udostępniona zachodnia część parku przy forcie. Alejki główne wykonano z betonu eksponowanego, a alejki boczne z kruszywa z Kopalni Diabazu Niedźwiedzia Góra. Rewitalizacja parku została dofinansowana z budżetu Dzielnicy X i dotacji Społecznego Komitetu Ochrony Zabytków Krakowa. Zarząd Zieleni Miejskiej zlecił już wykonanie projektu części południowej i wschodniej parku. Prace będą odbywać się w tym i przyszłym roku i zostaną dofinansowane z pieniędzy Dzielnicy X Swoszowice oraz budżetu SKOZK.

Teren wokół fortu Łapianka zrewitalizowano w ubiegłym roku, ale to jeszcze nie koniec prac / Fot. Bogusław Świerkowski

Beata Sabatowicz

14 stycznia 2019 r., w Muzeum Historii Fotografii odbyło się tradycyjne noworoczne spotkanie Prezydenta Miasta Krakowa z krakowskim Korpusem Konsularnym. Na jego atmosferę wpłynęły niestety tragiczne wydarzenia w Gdańsku i wiadomość o śmierci Prezydenta Pawła Adamowicza. Spotkanie rozpoczęło się minutą ciszy.

Spotkanie odbyło się w Muzeum Historii Fotografii / fot. Wiesław Majka / UMK

Dyplomatycznie w Nowy Rok

W roku 2018 nastąpiły zmiany w składzie korpusu. Swoją misję w Krakowie rozpoczęli nowi konsulowie generalni: Konsul Generalny Słowacji Tomáš Kašaj oraz Konsul Generalny USA B. Bix Aliu. Nowym Konsulem Honorowym Meksyku został Sebastian Chwedeczko. Konsul Generalny Federacji Rosyjskiej Aleksander Minin zakończył swoją misję w Krakowie z powodów osobistych. Z funkcji Konsula Honorowego Peru zrezygnował Andrzej Krzanowski, tym samym konsulat Peru w Krakowie przestał działać.

Podsumowując ubiegły rok, prezydent Majchrowski podkreślił aktywne zaangażowanie krakowskich dyplomatów w życie naszego miasta: dęby z tabliczkami z nazwami miast partnerskich zasadzone wspólnie w Przulasku Rusieckim na 100-lecie odzyskania przez Polskę niepodległości oraz wyzwolenia Krakowa spod władzy zaborczej; bożonarodzeniowa choinka ze słowackiego lasu – prezent Konsula Generalnego Słowacji Tomáša Kašaja; pikniki francuskie i węgierskie w czasie Pikników Krakowskich; plenerowe pokazy filmów w ramach projektu „Kino na trawie”. Wspomniano też o spektakularnej akcji „Hoover Table”, zorganizowanej z inicjatywy i przy współpracy konsulatu amerykańskiego – doskonałym przykładzie połączenia

Dzięki konsulom generalnym Francji i Węgier uczestnicy Pikników Krakowskich mogli poczuć smak francuskich i węgierskich specjałów czy postuchać węgierskiego folkloru. Z kolei krakowscy kinomani za sprawą projektu „Kino na trawie” spotykali się podczas plenerowych pokazów filmów przygotowanych przez konsulaty Austrii, Francji, Holandii, Malty, Niemiec i Włoch.

dobroczynności, biznesu i dyplomacji! Dzięki hojności krakowskich restauratorów oraz firm amerykańskich udało się zebrać ponad 60 tys. złotych i ufundować obóz przygodowo-językowy dla 30 dzieci z krakowskich placówek opiekuńczo-wychowawczych.

– Ten rok zapowiada się równie interesująco pod względem liczby i różnorodności wydarzeń międzynarodowych – zapowiedział prezydent. Jednym z ważniejszych, zbliżających się wydarzeń jest 15. Kongres Organizacji Miast Światowego Dziedzictwa

z przewodnim tematem „dziedzictwo i turystyka”. Będziemy także w obu miastach świętować jubileusz 40-lecia partnerstwa Krakowa i Norymbergi. We wrześniu w szkockim Edynburgu zaplanowano Festiwal Krakowski, w czasie którego prezydenci obu miast podpiszą kolejną umowę o współpracy wyznaczając kierunki działań na następne pięć lat.

Zabierając głos w imieniu swoich koleżanek i kolegów – jako dziekan krakowskiego korpusu – Konsul Generalna Węgier Adrienne Körmendy pogratulowała Jackowi Majchrowskiemu kolejnej reelekcji na stanowisko Prezydenta Miasta Krakowa oraz wyraziła wdzięczność za życzliwość i wsparcie ze strony władz Krakowa, dzięki którym zagraniczne placówki dyplomatyczne mogą godnie reprezentować swoje kraje.

Wznosząc noworoczny toast, prezydent Jacek Majchrowski podziękował wszystkim konsulom „za serdeczne zaangażowanie w działania służące pogłębianiu i zacieśnianiu zagranicznych kontaktów Krakowa, w umacnianie i rozwijanie coraz bogatszej sieci naszych partnerstw”.

O tych partnerstwach i innych wydarzeniach międzynarodowych można przeczytać w serwisie Kraków Otwarty na Świat (krakow.pl/otwarty_na_swiat).

Ogród Prehistoryczny

Wiek skał potrafi sięgać kilkuset milionów lat, mitorzęby to drzewa, które rosły na długo przed pojawieniem się dinozaurów, a mamuty przestały stąpać po ziemi pod koniec epoki lodowcowej... Wszystkie, poza jednym! Zobaczyć go można w prehistorycznym parku kieszonkowym w Dzielnicy XVII Wzgórza Krzestawickie przy ul. Zielony Jar. Pora na podróż w czasie, w trakcie której można się dowiedzieć, jak powstają skały, kiedy po ziemi stąpały mamuty i dlaczego mitorząb nazywany jest żywą skamieliną. Infrastruktura ogrodu to przede wszystkim naturalne materiały i stonowane kolory. Nasadzenia roślin mają charakter formowany, poprzecinany tamaną nawierzchnią i drewnianymi tarasami. Ogród Prehistoryczny zaprasza.

fot. archiwum ZZM

Dokarmiajmy ptaki odpowiedzialnie

Zima to nie tylko czas białego szaleństwa, ale także dokarmiania ptaków, wieszania im karmników i dbania o to, aby znalazło się w nich odpowiednie jedzenie. Wszyscy chcący wesprzeć ptaki powinni jednak tak pomagać, by przy okazji im nie szkodzić. Oto kilka ważnych zasad dokarmiania ptaków.

Dokarmiać powinniśmy tylko, gdy spadnie śnieg i panuje mróz. Robienie tego w czasie odwilży powoduje, że zaburzymy u zwierząt naturalną zdolność i chęć poszukiwania jedzenia. Pamiętajmy również, że miejsce dokarmiania (a więc miejsce, w którym zawiesimy karmnik) powinno być poza zasięgiem drapieżników.

Dbajmy o porządek i wysypujemy tylko tyle jedzenia, ile zwierzęta są w stanie zjeść. Pokarmu nie wolno wrzucać do wody, a naruszenie tej zasady jest karane grzywną. Jeśli to możliwe, pamiętajmy również o świeżej wodzie dla ptaków.

Nie dokarmiajmy ptaków chlebem, ponieważ jest on dla nich mało wartościowym i nadmiernie słonym pokarmem. Karmnik to nie śmietnik na resztki z kuchni! Nasze przetworzone i stonę jedzenie bardzo ptakom szkodzi, podobnie jak pleśń i bakterie. Resztki z obiadu są magnesem dla innych zwierząt, takich jak szczury, lisy, dziki, kuny, dzikie koty i psy, gołębie, mewy, ptaki krukowate, i prowadzi do nadmiernego ich rozmnażania się.

Pokarm powinniśmy zostawiać w różnorodnych miejscach. Niektóre gatunki jedzą wyłączenie z ziemi, ale należą do nich również gołębie. Umieszczajmy zatem pokarm w karmnikach, w których te duże ptaki się nie zmieszczą. Można również wywieszać smakołyki na drzewie (specjalne kule tłuszczowe, słonina, jabłka) – w ten sposób dostępne będą tylko dla małych ptaków i dzięciołów.

Ptasie menu:

- ziarno słonecznika: sikory, dzięcioły, kowaliki, tuszczaki, wróble, krukowate
- orzechy: sikory, dzięcioły, kowaliki, krukowate
- owoce: kosy, kwiczoły, sikory
- słonina, kule tłuszczowe: sikory, dzięcioły, kowaliki, krukowate
- warzywa gotowane: kaczkę, tabędzie
- zboża, kasze: kaczkę, tabędzie, krukowate

fot. Pixabay

Ogrody społeczne coraz popularniejsze

Ogrody społeczne to trend widoczny na całym świecie. Kraków zakwalifikował się do ostatecznej fazy unijnego projektu „RU:RBAN Rolnictwo miejskie jako odpowiedź na zmieniające się warunki w mieście. Narzędzie integracji społecznej i rewitalizacji miast”.

To nic innego jak wymiana doświadczeń pomiędzy miastami partnerskimi takimi jak Rzym, Wilno, Coruna, Saloniki, Loures i Caen.

W Rzymie znajduje się ponad 150 ogrodów społecznych! Jednym z nich jest kilkuhektarowy teren ze 107 poletkami o wymiarze 3x3 m, a każdym opiekuje się ktoś inny. Jedno takie poletko zaspokaja potrzeby żywieniowe aż dwóch rodzin. Mamy nadzieję, że dzięki udziałowi w projekcie uda nam się wprowadzić odpowiednie regulacje prawne na poziomie Miasta dotyczące ogrodów społecznych.

W ramach projektu ZZM będzie pracować nad budowaniem umiejętności w zakresie organizowania ogrodów społecznych, szkoleniem osób do zarządzania nimi, a także kwestiami związanymi z regulacjami prawnymi leżącymi po stronie Miasta.

W Krakowie działa obecnie sześć takich miejsc – ogród społeczny Krzemionki, na Azorach, Siemaszki, Macierzanki, ogród społeczny Na Załęczu oraz na Klinach. (oprac. AM/ZZM)

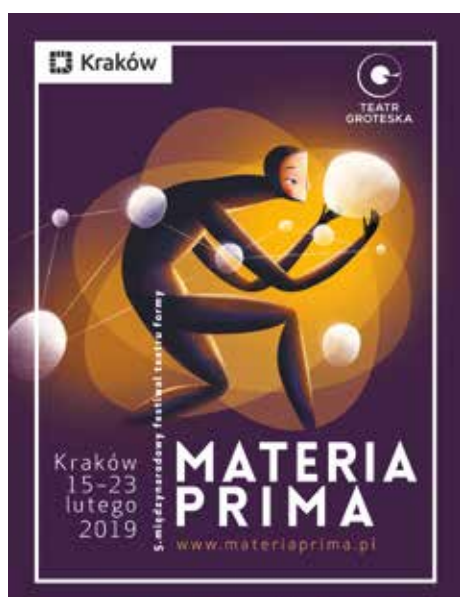

Festiwal Materia Prima – konkurs!

W dniach 15–23 lutego zgromadzona publiczność zostanie oczarowana najwyższej jakości przedstawieniami, które odbędą się w ramach festiwalu Materia Prima. Na krakowskich scenach wystąpią zespoły z całego świata, obecne na międzynarodowych, prestiżowych festiwalach, wielokrotnie nagradzane i doceniane przez światową publiczność.

W związku z tym mamy dla Państwa konkurs, w którym do wygrania są podwójne zaproszenia na spektakle: Patricia Guerrero: „Katedra”, Théâtre du Corps Pietragalla-Derouault: „Spotkanie z tobą było moim przeznaczeniem” oraz FC Bergman: „300 el x 50 el x 30 el x”.

Aby mieć szansę na wygraną, należy odpowiedzieć na następujące pytania: 1. Ile grup teatralnych zaprezentuje się w tegorocznej edycji Materia Prima? 2. Z jakim tańcem związany jest spektakl „Katedra”? Odpowiedzi prosimy wysłać do 4 lutego na adres: redakcja@um.krakow.pl. O wygranej zwycięzców poinformujemy indywidualnie, drogą mailową.

Jak oswoić lwa?

fot. archiwum OK Nowa Huta

Lew – symbol potęgi, odwagi, zwycięstwa i niezależności. Oswoić taką bestię – prawie niemożliwe. Ale my wiemy, jak to zrobić. Ośrodek Kultury Kraków Nowa Huta zaprasza po feriach na praktyczne zajęcia osvajania wewnętrznego lwa, by najmłodszym dawał siłę i odwagę w kontaktach ze światem oraz uczył ich samodzielności, a starszym pozwalał się twórczo realizować.

Ofertę dla najmłodszych (w wieku od 12 miesięcy do 2,5 roku) poszerza Klub Jędrus, zapraszając na warsztaty „Małych Odkrywców” otaczającego świata. „Super Maluchy” (w wieku 2–3 lat) pod okiem rodziców mogą wybrać się do Klubu Krzesławice na zajęcia integrujące grupę rówieśniczą, tam też dzieci w wieku szkolnym mogą nauczyć się grać na gitarze i keyboardzie. Klub 303 nauczy przedszkolaki (4–5 lat), jak zrobić „Coś z niczego”, rozwijając wyobraźnię i nawyki dbania o środowisko naturalne. Z propozycji nowych zajęć skierowanych do młodzieży i dorosłych można skorzystać w klubach Wersalik i Jędrus. Pierwszy z nich zaprasza na warsztaty hafciarskie, a Klub Jędrus na autorskie warsztaty rysunkowo-malarskie z nowohucką artystką Joanną Styrylską-Gałążyn i tworzenie prac nawiązujących do bardziej i mniej znanych dzieł sztuki współczesnej.

Oferta edukacyjna Ośrodka Kultury Kraków-Nowa Huta to obecnie ok. 150 propozycji zajęć stałych w 13 klubach. Zapisy na drugi semestr już ruszyły! Warto zapoznać się z ofertą na stronie Ośrodka – www.krakownh.pl i wspólnie z nami zacząć oswojać swojego wewnętrznego lwa.

Młodzieżowe Prezentacje Teatralne – czekamy na zgłoszenia!

Do 4 marca 2019 r. czekamy na zgłoszenia od amatorskich zespołów teatralnych z krakowskich domów kultury i szkół średnich. 30. jubileuszowa edycja znanego przeglądu organizowanego przez Centrum Młodzieży im. dr. H. Jordana jest świetną okazją do prezentacji dokonań młodych aktorów.

Organizatorzy nie sugerują ani tematu, ani formy wypowiedzi, dopuszczając krótkie adaptacje dramatu, montaż poetycki czy realizacje nawiązujące do teatru piosenki. Eliminacje do finału odbędą się 13 i 14 marca 2019 r. w Centrum przy ul. Krupniczej 38. Młodzi twórcy i opiekunowie grup teatralnych będą mogli wziąć udział w warsztatach aktorskich i reżyserskich. Finał zaplanowano na kwiecień 2019 r. Zgłoszenia można nadsyłać do 4 marca 2019 na adres: amuller@cmjordan.krakow.pl, fax: 012 430-00-15, wew. 226. Regulamin konkursu na stronie: www.cmjordan.krakow.pl.

fot. archiwum MHK

Michał Niezabitowski

historyk, muzealnik, dyrektor Muzeum Historycznego Miasta Krakowa. Urodzony w 1962 r. w Krakowie. Absolwent Instytutu Historii UJ (1985) oraz podyplomowych studiów muzeologicznych UJ (2000), obecnie wykładowca na swej alma mater w dziedzinach historii regionalnej, muzeologii i zarządzania instytucjami kultury

Muzea w dzisiejszym, coraz bardziej cyfrowym świecie, mają jedną kolosalną przewagę nad innymi instytucjami kultury czy też placówkami edukacyjnymi. Dysponujemy autentykami. Oferujemy możliwość bliskiego kontaktu z oryginalnymi przedmiotami.

Budujemy wspólnie tożsamość Krakowa

O obchodach 120. rocznicy Muzeum Historycznego Miasta Krakowa z dyrektorem placówki Michałem Niezabitowskim rozmawia Paweł Waluś.

120 lat to piękna, okrągła rocznica. Proszę zdradzić, jakie atrakcje z okazji jubileuszu zaplanowano dla mieszkańców...

Michał Niezabitowski: W roku 1899 z woli obywateli miasta i jego władz powstało Muzeum Historyczne Miasta Krakowa. Od tego momentu aż do dziś nasza instytucja gromadzi miejskie pamiątki, a przede wszystkim opowiada o Krakowie, budując miejską tożsamość oraz społeczność skupioną wokół dziedzictwa.

Muzeum chce obchodzić swój jubileusz razem z krakowianami. Do nich w szczególnie sposób kierujemy nasze działania w tym roku. Hasło przewodnie obchodów to „Jestem Kraków”. Chcemy zachęcić ludzi, by przejrzeni się w tym hasle jak w lustrze i odpowiedzieli – sobie i nam – na pytania: kim jesteśmy my, dzisiejsi krakowianie? Czym jest Kraków? Co nas łączy?

Centralnym punktem obchodów będzie przyjęcie urodzinowe, które organizujemy dokładnie w 120. rocznicę powstania Muzeum – 31 maja, w Barbakanie, pod hasłem „Krakowianie w Barbakanie”. Będą koncerty, tort i wiele innych atrakcji. Następnie przez cały tydzień będziemy organizować kolejne wydarzenia. Zaplanowaliśmy pokazy multimedialne, spotkania z ciekawymi krakowianami, wydarzenia artystyczne.

Ważnym elementem obchodów ma być też namiot spotkań – nazwany przez nas „Spotka” – który w różnych dzielnicach Krakowa będzie miejscem przeznaczonym na dyskusje o tożsamości lokalnej, o historii, jak również o teraźniejszości i przyszłości.

W ramach 120-lecia przygotowujemy album fotograficzny „Jestem Kraków. Krakowianie wczoraj i dziś”. W albumie zostaną zestawione fotografie krakowian pochodzące ze zbiorów Muzeum Historycznego Miasta Krakowa z odpowiadającymi im fotografiami współczesnymi. W albumie będzie 120 takich zestawów, z których 100 przygotowuje nasze Muzeum, a do przygotowania pozostałych 20 zaprosiliśmy samych krakowian, w ramach konkursu fotograficznego. Więcej informacji o jubileuszu można znaleźć na naszej stronie internetowej.

Nowy rok to nowa, skrócona nazwa. Czym podyktowana była ta zmiana?

MN: Pierwszym powodem jest chęć podkreślenia, że w centrum naszych zainteresowań leży Kraków. Miasto widziane nie tylko z perspektywy historii, ale również antropologii, socjologii i innych nauk. Zajmujemy się miastem w szerokim kontekście i budujemy wspólnie tożsamość Krakowa i jego mieszkańców.

Drugi powód jest nieco bardziej przyziemny – chodzi o uproszczenie komunikacji. W sytuacji, gdy nasza instytucja składa się już z 17 oddziałów, bardzo zależy nam na przekazaniu naszym gościom wiedzy o całej instytucji – żeby zwiedzający Fabrykę „Emalia” Oskara Schindlera wiedział, że jest w Muzeum Krakowa. Jeżeli ten oddział mu się spodoba, być może odwiedzi także Aptekę Pod Orłem, wiedząc, że przygotowała ją ta sama „firma”. Obecna nazwa jest bardzo często skracana i przekręcana, co znacząco utrudnia stworzenie spójnego przekazu na temat marki.

Muzeum stara się wyjść poza schemat samej historii. Jakie najważniejsze zadania do wykonania mają tego typu placówki w XXI w.?

MN: Muzea w dzisiejszym, coraz bardziej cyfrowym świecie, mają jedną kolosalną przewagę nad innymi instytucjami kultury czy też placówkami edukacyjnymi. Dysponujemy autentykami. Oferujemy możliwość bliskiego kontaktu z oryginalnymi przedmiotami. Ponadto, muzea cieszą się znacznym zaufaniem społecznym. Te dwie rzeczy składają się na silny mandat dla muzeów. Dzięki obiektom i zawartym w nich historiach muzea – w rzeczywistości ogarniętej przez szybkie komunikaty i fake newsy – posiadają potencjał, by objaśniać świat pełniej, głębiej i w oparciu o zaufanie.

Nowohucka Akademia Seniora

Organizatorzy Nowohuckiej Akademii Seniora (NAS) – Stowarzyszenie Przyjaciół Nowej Huty i Ośrodek Kultury Kraków-Nowa Huta zapraszają Seniorów z Nowej Huty oraz całego Krakowa na zajęcia!

Justyna Ożóg

Drugi semestr zajęć w Akademii rusza już w lutym. Oprócz stałych zajęć startuje również nowy kurs obsługi urządzeń mobilnych. Wykluczenie cyfrowe stanowi duże ograniczenie dla osób, które z racji wieku i możliwości nie korzystają ze zdobyczy techniki. Posiadacze tabletu lub smartfona nierzadko w niewielkim stopniu potrafią wykorzystać potencjał urządzenia, na co dzień trzymanego w ręku. Dlatego, działając na rzecz wzmocnienia aktywności seniorów, NAS proponuje kurs dla początkujących, który rusza już od 4 lutego 2019 r. Zapisy na zajęcia prowadzone są w biurze NAS, os. Centrum A 6a, codziennie w godz. 9.00–15.00.

Na kurs obsługi urządzeń mobilnych zapraszamy w poniedziałki, w godz. 11.00–12.00 do Klubu Wersalik Ośrodka Kultury Kraków-Nowa Huta, os. Ogrodowe 15. Koszt zajęć to 30 zł za miesiąc. Więcej informacji: www.przyjacielenowejhuty.pl lub tel. 12 644-68-10 w. 26 (oraz profil facebookowy); Nowohucka Akademia Seniora, os. Centrum A 6a, 31-923 Kraków.

Wolontariat ma sens!

Aktywność społeczna umożliwia osobom starszym prowadzenie twórczego, satysfakcjonującego życia, sprzyja realizowaniu własnych planów oraz zaspokajaniu potrzeb, daje szansę wyrażania siebie, bycia użytecznym, a także opóźnia procesy starzenia się. Jedną z takich aktywności jest wolontariat.

Janina Woźniak

Jednym z głównych celów działania Krakowskiego Centrum Seniora i lokalnych Centrów Aktywności Seniorów (CAS) jest propagowanie idei wolontariatu i umożliwienie krakowskim seniorom realizowania się w tej dziedzinie.

W 2018 r. osoby starsze zaangażowane w działalność Krakowskiego Centrum Seniora oraz 35 CAS-ów podejmowały jako wolontariusze wiele działań na rzecz mieszkańców Krakowa. Oto kilka przykładów: wolontaryjne prowadzenie Punktów Informacji „Co, gdzie, kiedy – dla seniora” oraz całorocznych zajęć edukacyjnych i rozwojowych dla innych seniorów (np. klub dyskusyjny, gimnastyka, zajęcia komputerowe i taneczne, klub filmów animowanych); zorganizowanie Letniej Akademii Seniora, włączenie się w akcję „Wymiana Ciepła”; wspieranie działań edukacyjnych dla dzieci i młodzieży prowadzonych przez organizacje pozarządowe, szkoły i przedszkola; organizowanie koncertów na rzecz podopiecznych w Schronisku dla Bezdomnych Mężczyzn, Domach Pomocy Społecznej i Klubach Samopomocy; organizowanie pomocy sąsiedzkiej; wspieranie wydarzeń prosenioralnych realizowanych przez Rady Dzielnic i UMK (np. Święto Rodziny, Senioralia, Mistrzostwa Sportowe 60+).

Uczestnicy CAS-ów byli też wolontariuszami w hospicjum, działali w ramach projektów Fundacji Dr. Clown, Stowarzyszenia Gospel, Targów Seniora, Regionalnego Centrum Wolontariatu (Good Deeds Day Polska), pomagali przy organizacji konferencji Element Urban Talks.

Dużym wydarzeniem w 2018 r. był udział 90 seniorów w dwudniowej Świątecznej Zbiórce Żywności dla osób w trudnej sytuacji życiowej, zorganizowanej w grudniu w krakowskich sklepach przez Bank Żywności.

Kilkunastu wolontariuszy z CAS-ów rok 2019 rozpoczęło od udziału w Finale WOŚP – w niedzielę, 13 stycznia, przez wiele godzin kwestowali na ulicach Krakowa. Wśród nich była najstarsza krakowska wolontariuszka Halina Kaliszka (89 lat), która przez osiem godzin kwestowania zebrała 1800 zł!

Natomiast seniorki z CAS Miechowity pod kierunkiem Anny Kalinowskiej w Krakowskim Międzyszkolnym Sztapie WOŚP w Hotelu Kazimierz dbały o to, aby każdy zmarznięty wolontariusz został nakarmiony i wypił ciepły napój. – Było nas w tym roku siedem senierek. Dyżurowałyśmy w sztabie przez dziewięć godzin, na zmianę. Każda z nas upiekła ciasto, przyniosłyśmy chleb itp. Nikt nie miał prawa wyjść ze sztabu głodny – opowiada Anna Kalinowska. – Obserwowaliśmy różnorodne grupy: wspaniałej młodzieży, rodziny z dziećmi, osoby starsze – wszyscy radośni, choć zmarznięci. Jakiś inny świat. Moje koleżanki po skończonym dyżurze powiedziały mi, że już się zapisują na wolontariat w przyszłym roku – podkreśla. I to najlepszy dowód na to, że wolontariat ma sens!

Rada
Miasta
Krakowa

STRONY REDAGOWANE PRZEZ
KANCELARIĘ RADY MIASTA
KRAKOWA

Redakcja:
Magdalena Bartlewicz,
Małgorzata Kubowicz,
Błażej Siekierka

Adres redakcji:
pl. Wszystkich Świętych 3-4,
pok. 338, III piętro,
tel. 12 616-12-49,
e-mail: info.rmk@um.krakow.pl

SPIS TREŚCI:

19. Ostatni dzwonek na likwidację paleniska

O posiedzeniu Komisji Ekologii i Ochrony Powietrza

20. Nośniki reklamowe na nowych zasadach?

Radni o tym, jak mają wyglądać nośniki reklamowe w przestrzeni miasta

21. Zielone Śródmieście

Felieton Przewodniczącego Rady Miasta Krakowa

22. Zmiany w przepisach dotyczących alimentów

Felieton radnej Małgorzaty Jantos

23. Zwiększyć partycypację społeczną

Rozmowa z radnym Arturem Buszkiem

Ostatni dzwonek na likwidację paleniska

Podczas posiedzenia Komisji Ekologii i Ochrony Powietrza radni opiniowali budżet na 2019 r., zmiany w Wieloletniej Prognozie Finansowej oraz zmiany w uchwale w sprawie przyjęcia Programu Ograniczania Niskiej Emisji dla Miasta Krakowa. Wszystkie te projekty uchwał zostały przegłosowane na sesji 9 stycznia.

Magdalena Bartlewicz

Decyzją radnych projekt uchwały w sprawie budżetu na 2019 r. został zaopiniowany pozytywnie, a projekt uchwały w sprawie zmian w WPF-ie nie został zaopiniowany (pozytywna opinia nie uzyskała większości).

Zmiany w Programie Ograniczania Niskiej Emisji dotyczą wyznaczenia ostatecznego terminu przyznawania dotacji na trwałą zmianę systemu ogrzewania opartego na paliwie stałym, podłączenie ciepłej wody użytkowej w związku z likwidacją palenisk lub kotłów opalanych paliwami stałymi – jest to 31 sierpnia 2019 r. Od września 2019 r. obowiązywać zacznie na terenie Gminy Miejskiej Kraków całkowity zakaz stosowania paliw stałych w instalacjach, w których następuje ich spalanie. W konsekwencji, doprecyzowany został § 7 ust. 3 uchwały wprowadzającej termin na złożenie kompletnego

wniosku o przyznanie dotacji na trwałą zmianę systemu ogrzewania opartego na paliwie stałym, podłączenie ciepłej wody użytkowej w związku z likwidacją palenisk lub kotłów opalanych paliwami stałymi nie później niż do 30 czerwca 2019 r. Wątpliwości w sprawie wskazanego w uchwale terminu 30 czerwca zgłaszali radni Łukasz Sęk oraz Łukasz Wantuch. Twierdzili, że mieszkańiec, który złoży wniosek pod koniec czerwca, może nie zdążyć ze znalezieniem firmy, która zajmie się wymianą paleniska. Jan Urbańczyk, dyrektor Wydziału ds. Jakości Powietrza zapewnił, że każdy kompletny wniosek złożony do 30 czerwca urząd rozpatrzy. Zauważył też, że sporo mieszkańców składa wnioski poprzez pełnomocnika, który jest przedstawicielem firmy wykonującej wymianę paleniska. Projekt uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie PONE uzyskał pozytywną opinię komisji.

Od września w Krakowie zacznie obowiązywać zakaz palenia węglem i drewnem / fot. archiwum RMK

Nośniki reklamowe na nowych zasadach

Tematem posiedzenia Komisji Planowania Przestrzennego i Ochrony Środowiska była informacja Prezydenta Miasta Krakowa o projekcie uchwały w sprawie ustalenia „Zasad i warunków sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń dla Miasta Krakowa”.

Łukasz Nowakowski

Radni zapoznali się z projektem uchwały w tej sprawie. Przedstawił go Grzegorz Janyga, zastępca dyrektora Wydziału Planowania Przestrzennego. Celem uchwały jest ustalenie zasad i warunków sytuowania na terenie Krakowa obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń, ich gabarytów, standardów jakościowych oraz rodzajów materiałów budowlanych, z jakich mogą być wykonane. Jednocześnie uchwała ma chronić istniejącą strukturę przestrzenną, zabytkowe obiekty, zachować cenne historycznie i kulturowo walory widokowe miasta oraz przeciwdziałać degradacji przestrzeni publicznej i terenów otwartych przez obiekty małej architek-

ry, tablice reklamowe i urządzenia reklamowe oraz ogrodzenia, a także zapobiegać zawłaszczaniu przestrzeni publicznej poprzez ograniczanie sytuowania tablic reklamowych i urządzeń reklamowych w przestrzeniach publicznych. Na potrzeby uchwały miasto zostało podzielone na III strefy. Obszar Starego Miasta podlega regulacjom Parku Kulturowego.

Radni zgłosili szereg uwag do projektu uchwały. Najistotniejszym wnioskiem wydaje się konieczność wizualizacji kilku rejonów miasta z naniesionymi nośnikami reklamowymi zróżnicowanymi pod względem parametrów. Według radnych Jakuba Koska, Aleksandra Miszałskiego i Michała Starobrata pozwoli to ocenić przewidywane efekty wprowadzenia uchwały. Obecnie lokalne firmy reklamowe skarżą się,

że przy zachowaniu proponowanych parametrów istnieje ryzyko, że z rynku zostaną wyeliminowane większość firm. Zastępca prezydenta Jerzy Muzyk obiecał, że wizualizacje zostaną wykonane, a także zaznaczył, że celem uchwały jest poprawa jakości przestrzeni publicznej, a nie eliminacja lokalnego rynku reklamowego.

Radny Włodzimierz Pietrus dopytywał m.in. o wieloletnie umowy na wykorzystanie nośników reklamowych. – Prawo nie działa wstecz, a uchwała przewiduje dwuletni okres dostosowawczy – informował dyrektor Janyga. Włodzimierza Pietrusa interesowały także banery na rusztowaniach przedstawiające jedynie stan budynku po remoncie, służące celom estetycznym. Według projektu uchwały baner na remontowanym budynku będzie mógł zajmować 50 proc. powierzchni rusztowania, wisieć przez 12 miesięcy i pojawiać się na nim nie częściej niż raz na siedem lat. Czyli zgodnie z projektem uchwały nawet baner wieszany dla celów estetycznych i ochronnych nie będzie mógł w 100 proc. zastąpić remontowanego budynku. Dyrektor Janyga zaznaczył, że zgodnie z przepisami nie można ingerować w treść nośnika. Jeśli chodzi o remonty budynków na Starym Mieście, to takie sprawy może bardziej szczegółowo opisywać uchwała o Parku Kulturowym.

Radny Pietrus wystąpił również w imieniu wspólnot mieszkaniowych, które wynajmują ściany budynków na reklamy. Obecnie będą to mogły robić jedynie do wysokości pierwszego piętra. Radny Pietrus zwraca uwagę, że taki zapis uprzywilejowuje bilbordy wolno stojące wobec tych umiejscowionych na budynkach i odbiera wspólnotom możliwość zarabkowania na wynajmie przestrzeni reklamowej. Ponadto, jak zaznaczył radny, reklamy na budynkach są często mniej inwazyjne niż te na wolno stojących instalacjach.

Radny Jacek Bednarz podkreślił, że technologia idzie do przodu, a prezentowana uchwała za nią nie nadąży. Zwrócił uwagę np. na szklane budynki podświetlane od wewnątrz. Wg dyrektora Janygi takie szczegółowe zakazy może wprowadzić jedynie uchwała o parku kulturowym. Jeżeli będą powstawały kolejne uchwały o parku kulturowym dla kolejnych rejonów miasta, to te będą wyłączone z tej uchwały.

Radni dyskutowali o projekcie uchwały w sprawie ustalenia „Zasad i warunków sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń dla Miasta Krakowa” / Fot. Magdalena Bartlewicz/UMK

fot. archiwum prywatne

Zielone Śródmieście

Nowa kadencja Rady Miasta Krakowa to wielkie wyzwanie utworzenia nowych, zielonych terenów rekreacyjnych dla najbardziej zurbanizowanej części Krakowa, czyli centrum naszego miasta. Dzielnice: Stare Miasto, Grzegórzki i Prądnik Czerwony potrzebują, jak chyba żadna inna część Krakowa, urządzenia nowych parków i skwerów oraz rewitalizacji tych istniejących. Te działania stanowiąc będą dla mnie priorytet.

Park Jalu Kurka – dziś zamknięty i niszczący, niegdyś służący nie tylko mieszkańcom Starego Miasta, ale również sporej części Krakowa zabytkowy park miejski wymaga pilnych prac remontowych. Tylko w ten sposób będzie można uratować to unikalne w skali Krakowa miejsce. Zaangażowanie Miasta w rewitalizację parku będzie jednak możliwe dopiero po przejściu tego terenu od salwatorianów. Przed ewentualną zabudową parku uchroni nas sporządzany obecnie miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Kleparz, który powinien najdalej w przyszłym roku zostać uchwalony przez Radę Miasta Krakowa. Po uchwaleniu planu możliwe stanie się wykupienie parku Jalu Kurka bądź – w przypadku braku porozumienia z właścicielami – jego wywłaszczenie.

Wisła łączy naszą zielen

Największe i najcenniejsze obszary zielone dzielnicy Grzegórzki to tereny położone wzdłuż Wisły oraz Białuchy. Bezpośrednio sąsiaduje z nimi tworzony obecnie park Grzegórzki. Ten bardzo oczekiwany przez mieszkańców zieleniec będzie urządony w ciągu kilku najbliższych lat. Wraz z bulwarami Wisły, Białuchy oraz parkiem Dąbie stanowić będzie zieloną oś realizowaną w ramach projektu „Wisła łączy”.

Projekt „Wisła łączy” to także rewitalizacja parku Dąbie, która jest dla mnie bardzo ważnym zadaniem i jednym z moich najważniejszych postulatów. Rewitalizacja tego terenu polegać będzie przede wszystkim na poszerzeniu obszaru parku o przyległe niezabudowane tereny, modernizacji boiska sportowego, budowie siłowni zewnętrznej oraz innych urządzeń małej architektury, jak również nowych nasadzeniach zieleni. Dzięki budowie kładki pieszo-rowerowej przez rzekę Białuchę w granice tego parku będzie można włączyć również obszar znajdujący się po drugiej, wschodniej stronie koryta tej rzeki.

Przedłużeniem parku Dąbie w kierunku Olszy będą bulwary Białuchy. Ich zagospodarowanie na terenie osiedla Wiśniowa rozpocznie się już w tym roku. To zielony projekt, do którego finansowania namówię Radę Dzielnicy III Prądnik Czerwony.

Prądnik Czerwony bardziej zielony

Dzielnicę tę czeka w tym roku niemata zielona rewolucja. W czerwcu zostanie zakończona budowa parku Reduta. Park o powierzchni 8 ha stanowić będzie nie tylko niezwykle urokliwe miejsce na zielonej mapie Krakowie, to także ważny element parku rzeczno-Rozrywka. Będzie to zielony ciąg wzdłuż potoku Sudół Dominikański (od ul. Lublańskiej w kierunku północnej granicy miasta), w skład którego wejdzie kilka mniejszych parków, skwerów, ścieżek spacerowych (m.in. ścieżka martwego drewna), a nawet mały las miejski – Las Prądnicki. Oprócz wspomnianego już parku Reduta w obszar parku rzeczno-Rozrywka włączony zostanie teren Ogrodu nad Sudotem – tzw. Park Naczelna, który do końca bieżącego roku zostanie urządony przez Zarząd Zieleni Miejskiej.

Moim bardzo ważnym postulatem jest również powstanie małego parku miejskiego na terenie Olszy w rejonie ul. Kanonierów. O tym, czy będzie można wykupić na ten cel niezabudowaną działkę (lub jej część) sąsiadującą z dworem państwa Potockich, rozstrzygną postanowienia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru Olsza.

Dominik Jaśkowiec
Przewodniczący Rady Miasta Krakowa

Największe i najcenniejsze obszary zielone dzielnicy Grzegórzki to tereny położone wzdłuż Wisły oraz Białuchy. Bezpośrednio sąsiaduje z nimi tworzony obecnie park Grzegórzki. Ten bardzo oczekiwany przez mieszkańców zieleniec będzie urządony w ciągu kilku najbliższych lat. Wraz z bulwarami Wisły, Białuchy oraz parkiem Dąbie stanowić będzie zieloną oś realizowaną w ramach projektu „Wisła łączy”.

Zmiany w przepisach dotyczących alimentów

W Polsce około miliona dzieci nie otrzymuje należnych alimentów. Skuteczność egzekucji komorniczych w naszym kraju wynosi 20 proc. (średnia w krajach europejskich to 90 proc.). Tylko 29 proc. osób odbywa karę za uchylenie się od obowiązku płacenia tych zobowiązań. Dzisiaj są to zaległości sięgające 11 mld zł. Czwierć miliona Polaków nie płaci zasądzonych alimentów. Za nich płacimy my, wszyscy podatnicy.

Fundusz Alimentacyjny ma za zadanie rekompensować straty w budżecie rodziny, które powstają wskutek niepłacenia alimentów przez osobę zobowiązaną. Prościej mówiąc – jeśli alimentów nie płaci dłużnik, to płaci za niego Fundusz Alimentacyjny. Świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego są przyznawane na rok. Po upływie tego czasu dochodzi do ponownej weryfikacji kryterium dochodowego.

Alimenty od 2019 r. mają być skuteczniej egzekwowane (ustawa jest obecnie na etapie konsultacji publicznych). Ministerstwo Sprawiedliwości proponuje wprowadzenie tzw. alimentów natychmiastowych, ustalanych według jednej, uniwersalnej zasady, i podwyższenie kryterium dochodowego dla świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego. Wysokość alimentów natychmiastowych będzie obliczana według określonego algorytmu. Uwzględniony zostanie liczbę dzieci oraz kwotę przeliczeniową.

Wnioskowanie o alimenty będzie odbywało się na specjalnych formularzach. Kwota alimentów ma zależeć od liczby dzieci, na które wnioskodawca ubiega się o świadczenia, i będzie z góry określona. Nadal będzie możliwe ubieganie się o alimenty na dotychczasowych zasadach (w wysokości uzależnionej od możliwości majątkowych rodzica i rzeczywistych potrzeb dziecka).

Wprowadzenie nowego typu postępowania ma umożliwić uzyskanie natychmiastowych świadczeń alimentacyjnych. Sąd w takim postępowaniu powinien przyznać alimenty maksymalnie w ciągu siedmiu dni. Alimentacyjny nakaz zapłaty ma być natychmiast wykonalny po upływie terminu zaspokojenia roszczenia. W razie wniesienia odwołania sąd będzie mógł na wniosek pozwanego wstrzymać wykonanie nakazu.

Rodzic będzie miał jednak wybór: czy skorzystać z nowych rozwiązań, czy ubiegać się o alimenty na podstawie dotychczas obowiązujących przepisów. Możliwość żądania alimentów na podstawie art. 135 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (KRO) nie zostanie zlikwidowana. Zgodnie z planowanymi zmianami świadczenia alimentacyjne rodzica względem dziecka wynikające z orzeczenia sądu lub ugody zawartej przed sądem lub mediatorem mają wygasać z mocy prawa z chwilą ukończenia przez uprawnionego 25 lat.

Alimenty natychmiastowe mają przysługiwać na dziecko, które przed dniem wejścia w życie nowych przepisów nie wytoczyło powództwa o świadczenie alimentacyjne. Projektowane przepisy w zakresie alimentów natychmiastowych mają wejść w życie po upływie trzech miesięcy od dnia ogłoszenia.

Zgodnie z nowelizacją osobom, których łączna wysokość zaległości alimentacyjnych wyniesie „równowartość co najmniej trzech świadczeń okresowych” – najczęściej miesięcznych, będzie grozić do roku więzienia. Wyższa kara – do dwóch lat więzienia – będzie grozić osobie, która nie płacąc alimentów, naraża osobę najbliższą na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych.

Problem jest znaczny i, jak widać, dotyczy bardzo wielu samotnie wychowujących dzieci matek, a także ojców.

Dużo więcej informacji można uzyskać dzięki Stowarzyszeniu Poprawy Spraw Alimentacyjnych „Dla naszych dzieci”, z którym można się skontaktować poprzez portale społecznościowe lub stronę www.dlanasznychdzieci.com.

Mam też nadzieję, że ze względu na planowane zmiany prawa rodzinnego (a w tym nowe rozwiązania w sprawie alimentów) Urząd Miasta Krakowa zaplanuje kampanię informacyjną dotyczącą niniejszego tematu.

Małgorzata Jantos, przewodnicząca Komisji Kultury i Ochrony Zabytków

Wprowadzenie nowego typu postępowania ma umożliwić uzyskanie natychmiastowych świadczeń alimentacyjnych. Sąd w takim postępowaniu powinien przyznać alimenty maksymalnie w ciągu siedmiu dni. Alimentacyjny nakaz zapłaty ma być natychmiast wykonalny po upływie terminu do zaspokojenia roszczenia. W razie wniesienia zarzutów sąd będzie mógł na wniosek pozwanego wstrzymać wykonanie nakazu.

fot. archiwum prywatne

Artur Buszek

radny miasta VIII kadencji, archeolog, Przewodniczący Komisji Dialogu Obywatelskiego, pracuje też w komisjach: Infrastruktury; Mienia i Rozwoju Gospodarczego; Rodziny, Polityki Społecznej i Mieszkalnictwa oraz Ekologii i Ochrony Powietrza

Zwiększyć partycypację społeczną

Przywrócenie miasta mieszkańcom, zwiększenie partycypacji społecznej to jeden z najważniejszych celów obecnej Rady Miasta Krakowa – mówi Artur Buszek. W rozmowie z Błażem Siekierką nowy radny zwraca też uwagę na kwestie zieleni, smogu i rewitalizacji Parku Rzecznego Wilgi.

Jak się Panu podoba sprawowanie funkcji radnego? Czy coś Pana zaskoczyło, czy też jest tak, jak się Pan spodziewał?

Artur Buszek: Zaskoczeń jest całkiem sporo. Częściowo to kwestia biurokracji, liczby papierowych druków, ale także relacji politycznych w Radzie Miasta. Z perspektywy obserwatora wygląda to nieco inaczej niż z perspektywy uczestniczącego w tych pracach radnego.

Jakie są Pana najważniejsze cele w tej kadencji? Pana osobiste jako radnego oraz całej Rady?

AB: Jeśli chodzi o osobiste cele, w dużej części pokrywają się z tym, co mówiłem w kampanii wyborczej. Wspominałem wówczas o zieleni, o walce ze smogiem, o rozwoju infrastruktury, w tym przede wszystkim rozwoju transportu zbiorowego. Chodzi mi o pewnego rodzaju ułatwienia, tak by można się było sprawniej poruszać, nie tylko w centrum, ale także pomiędzy dzielnicami. Czy to komunikacją miejską, czy rowerem. Chciałbym, abyśmy zaproponowali alternatywę dla podróżowania samochodami osobowymi.

Co jest największym wyzwaniem dla całej Rady?

AB: Dużym zadaniem jest kwestia Wesotej. Problemem będzie nie tylko sam wykup tego terenu, ale także jego zagospodarowanie. Musimy mieć na niego jakiś pomysł. Ważne będą też kwestie związane z domknięciem trzeciej obwodnicy. Kolejną sprawą, nie mniej istotną, jest przywrócenie miasta mieszkańcom. Mówimy o zwiększeniu partycypacji społecznej, tak by zapewnić krakowianom większy wpływ na to, co się w mieście dzieje.

Wspomniał Pan o kwestii smogu. Czy ta walka jest w ogóle do wygrania?

AB: Kraków w pewnym momencie stał się liderem, jeżeli idzie o walkę o czyste powietrze. Ciągłe pracujemy, aby było lepiej, np. na ostatniej sesji przedłużyliśmy czas na składanie wniosków o dofinansowanie wymiany pieców do 30 czerwca br. Wiele jest jeszcze do zrobienia. Trzeba pracować nad rozwojem transportu zbiorowego, zadbać o większą ilość zieleni w mieście. Nie bez znaczenia jest planowanie przestrzenne, a więc tworzenie nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i zabezpieczenie dzięki nim korytarzy przewietrzania miasta. Jednak bez odpowiednich decyzji na szczeblu krajowym, jak odejście od gospodarki opartej na węglu czy wprowadzenie norm jakościowych na paliwa stałe, wygrać ze smogiem będzie bardzo trudno, o ile w ogóle będzie to możliwe. Niemniej jednak w tej chwili nie mamy wyboru i musimy walczyć ze smogiem.

Jest Pan koordynatorem projektu „Tak dla Wilgi”, czyli społecznej inicjatywy mającej na celu ochronę i rewitalizację Parku Rzecznego Wilgi. Uda się osiągnąć założone cele?

AB: Inicjatywa „Tak dla Wilgi” powstała dzięki grupie osób, które chcą zadbać o ten teren. Pomysłów jest kilka. Zgadzą się co do tego, że w wielu miejscach trzeba zachować stan naturalny, są też jednak takie punkty, które wymagają zagospodarowania. Mam tu na myśli obszar, który znajduje się w pobliżu przystanku „Tesco” – są to tereny po ogródkach działkowych, w dużym stopniu zanieczyszczone. Tam na pewno większa ingerencja jest potrzebna.

Każdego nowego radnego pytam o to, jak spędza wolny czas. Zapytam zatem i Pana o hobby.

AB: Moim hobby są rekonstrukcje historyczne.

Jaki okres historyczny?

AB: Wczesne średniowiecze, czasy Mieszka i Bolesława Chrobrego. To już takie hobby rodzinne, pozwalające się zdystansować od problemów dnia bieżącego.

Mecenas Kułakowski był gościem Jamy Michalika / Fot. Bogusław Świerzowski

Skomplikowane przekonania Bronisława Kułakowskiego

W zasobach krakowskiego Archiwum Narodowego znajdują się między innymi dokumenty pozostałe po dochodzeniu prowadzonym w sprawie „szkoły terrorystów”, jaka rzekomo miała funkcjonować pod Wawelem w latach poprzedzających I wojnę światową. Śledztwo to prowadzone było na polecenie Wiednia, a jego bezpośrednią przyczynę stanowiły wystąpienia rosyjskiej ambasady.

Michał Koziot

Polecenie władz centralnych musiało być zrealizowane i dlatego też krakowska Dyrekcja Policji w latach 1909–1910 poszukiwała wrogów „zaprzyjaźnionego mocarstwa”. Zachowane w archiwum dokumenty dowodzą, że śledztwo można nazwać „wielokierunkowym”. Objęto ono nawet – między innymi – miejscową dyrekcję kolei. Stało się tak z powodu podnoszonych przez stronę rosyjską zarzutów, iż uczestnicy terrorystycznego szkolenia uczą się takich umiejętności jak niszczenie urządzeń kolejowych oraz prowadzenie lokomotyw. Indagowane przez policję władze kolejowe wyjaśniły, że uszkodzanie szyn oraz telegrafów to czynności nieskomplikowane. Może tego dokonać każdy i absolutnie nie potrzeba do tego jakiejś specjalnej wiedzy. Natomiast zupełnie inaczej wyglądała sprawa z obsługiwaniem lokomotyw. Praca maszynisty jest tak trudna i odpowiedzialna, że aby ją wykonywać, nie wystarczy udział w kursie teoretycznym. Potrzeba długiej praktyki, szkolenia na lokomotywie, aby zdobyć niezbędne doświadczenie. Każdy, kto zna stosunki kolejowe, wie doskonale, że rzeczą absolutnie niemożliwą jest, aby któryś z maszynistów podjął się roli mentora terrorysty i prowadząc pociąg, uczył jednocześnie tajników swojej pracy.

Wiadomo, że kandydaci na terrorystów powinni umieć dobrze strzelać. Musiała więc być jakaś tajna strzelnica. Szukano jej między innymi w okolicy Lanckorony. Jednak poszukiwania okazały się bezowocne. Przestuchiwany w tej sprawie miejscowy gajowy twierdził, że rzeczywiście czasem słychać strzały, ale strzelają posiadający pozwolenie na broń letnicy oraz „wycieczkowcy”.

Mecenas pod lupą

Jak widać, krakowska policja jakoś nie mogła spełnić oczekiwań ambasady „zaprzyjaźnionego mocarstwa”. Nie znaczy to jednak, że śledztwo nie przyniosło żadnych korzyści. Udało się bowiem zgromadzić sporo informacji o działaczach niepodległościowych. Między innymi w ramach dochodzenia krakowska Dyrekcja Policji zainteresowała się mecenasem Bronisławem Dominikiem Kułakowskim. Był to jeden z licznych przebywających wówczas w Krakowie emigrantów politycznych. Dziś jest to postać zupełnie zapomniana, choć w latach 1907–1910 odgrywał on znaczącą rolę w środowisku krakowskich socjalistów. Bronisław Kułakowski studiował prawo na uniwersytecie w Dorpacie, a później pracował jako adwokat w Warszawie. W anonimowym opracowaniu na temat jego osoby, jakie znajduje się w aktach Dyrekcji Policji, tak scharakteryzowano ten okres jego działalności: „Należał on w Warszawie do t.z.w. »Koła adwokatów«, którzy w okresie rewolucyjnym bronili przestępców politycznych przed tamtejszymi sądami wojennymi. Kułakowski bronił specjalnie członków P.P.S. i wskutek tego popadł w konflikt z tamtejszymi władzami tak, że się musiał ucieczką za granicę ratować przed więzieniem”. Rzeczywiście bezinteresownie występował jako obrońca w przeszło 20 procesach politycznych.

Krakowski okres w życiu Bronisława Kułakowskiego i rolę, jaką wówczas odgrywał, tak opisał policyjny ekspert: „Przyjechał (...) do Krakowa, gdzie dotąd stale przebywa (latem w Zakopanem). Przekonania polityczne tego pana są dość skomplikowane. Nie jest on zdecydowanym socjalistą, gdyż nie uznaje walki klasowej, a zresztą jego wielkopańsko-szlacheckie nawyczki perhorreskują same przez się zetknięcie się z zwykłym robotnikiem i udział w żmudnej pracy organizacyjnej, natomiast zaliczyłbym go do radykałów tego gatunku, którym za ciasno w każdej politycznej partii burżuazyjnej i którzy wskutek tego jako gorący sympatycy chronią się do partii socjalistycznej – na jej prawe skrzydło. O ile

P.P.S. ma na celu zwalczanie caratu wszelkimi środkami, ma ona w Kułakowskim gorącego zwolennika i bardzo pożądanego (bo inteligentnego) współpracownika, gdyż podstawą wszelkich jego przekonań politycznych jest nieubłagana, żywiołowa nienawiść do caratu i do obecnego porządku w Królestwie”.

Socjalistyczne środowisko

Tutaj zaczyna się ciekawy opis środowiska, w jakim zaczął wówczas funkcjonować warszawski mecenas: „Oto Kułakowski ów radykał typowy, nie uznający żadnych autorytetów, wszedł w ostatnich czasach w towarzystwo zdecydowanych klerykałów i konserwatystów, grupujących się koło redakcji »Czasu«. Jego codziennymi towarzyszami są obecnie St. Sierostawski, K. Rakowski, współpracownicy »Czasu«, Dr. Jan Starzewski, brat naczelnego redaktora »Czasu«, sekretarz tutejszej Administracji podatków, Edwad Żeleński urzędnik Kasy Oszczędności, Dr. St. Żeleński lekarz, (ożeniony z Pareńską), Witold Noskowski redaktor »Czasu« i tutejszy korespondent »Kurjera warszawskiego« i.t.d.”.

Czułość, tak charakterystyczna dla każdej policji, każe autorowi cytowanego opracowania wysnuć ciekawe wnioski z postępowania Kułakowskiego: „To właśnie jego bratanie się z konserwatystami, ludźmi znanymi w Krakowie, logicznie uprawnia do przypuszczenia, że Kułakowski pod płaszczykiem znajomości z tymi panami potajemnie przygotowuje względnie przeprowadza jakieś plany, któreby pragnął kryć przed światłem dziennym – najlepszym do tego środkiem jest obcowanie i znajomość z ludźmi nie wzbudzającymi żadnych podejrzeń. Poza tem, dla dalszej charakterystyki Kułakowskiego muszę dodać, że lubi on

Między innymi w ramach dochodzenia krakowska Dyrekcja Policji zainteresowała się mecenasem Bronisławem Dominikiem Kułakowskim. Był to jeden z licznych przybywających wówczas w Krakowie politycznych emigrantów.

dostatnie wygodne życie, lubi dobrze zjeść, lepiej wypić – a pod tym względem zupełnie te same upodobania mają owi panowie.

Zresztą z tymi panami przebywa Kułakowski wyłącznie tylko wieczorami, przy kieliszku, w najlepszych lokalach, za dnia zaś przemyka się chyłkiem to do redakcji »Czasu«, to do rozmaitych stowarzyszeń socjalistycznych, lecz troskliwie unika w ostatnich czasach publicznego afiszowania się z menerami partii socjalistycznej, czego dawniej nie bywało!”.

Czytelnikom należy się wyjaśnienie dwóch słów użytych przez autora policyjnego opracowania, „perhorreskują” oznaczało po prostu eliminują, a „menerowie” to liderzy.

Jednak policyjna obawa przed rzekomymi, niezbyt sprecyzowanymi „planami” mecenasu Kułakowskiego okazała się bezpodstawna. W roku 1910 opuścił on Kraków i zabór austriacki. Wraz z grupą działaczy socjalistycznych wyjechał do Stanów Zjednoczonych i – w przeciwieństwie do reszty uczestników tego wyjazdu – nie wrócił już do kraju. Działał bardzo aktywnie w środowisku polonijnym i współpracował z tamtejszą polską prasą. Zmarł w roku 1924.

Kalendarium krakowskie

30 stycznia 1999

umiera Roman Tarkowski, rzeźbiarz, nauczyciel Liceum Sztuk Plastycznych w Krakowie. Jego uczniami byli m.in.: Bronisław Chromy, Marian Konieczny i Marian Kruczek.

31 stycznia 1946

w „Dzienniku Polskim” ukazuje się ogłoszenie: „Herbatę, cynamon, wanilię, goździki, olejki do ciast – kupuje stale „Komis”, Kraków, plac Dominikański 4”.

1 lutego 1946

młodzież akademicka zrzeszona w Bratniej Pomocy UJ przejmuje kolportaż „Dziennika Polskiego” na terenie Krakowa. Akademicy kolporterzy, posiadający stosowne opaski, sprzedają pismo na ulicach, w lokalach i tramwajach.

2 lutego 1889

„Czas” donosi: „Przedstawienia w teatrze krakowskim z powodu zgonu Jego Cesarskiej i Królewskiej Wysokości Arcyksięcia Następcy Tronu Rudolfa zostają zawieszane aż po dzień pogrzebu”.

4 lutego 1874

w „Czasie” ukazuje się ogłoszenie: „Podczas pory karnawałowej polecam się do dekoracji sal balowych i przygotowania bukietów wszelkiego rodzaju. Karol Fregge, ogrodnik w Krakowie.

5 lutego 1905

„Czas” donosi: „Z powodu wielkiej ilości niczem nieuzasadnionych próśb o udzielenie wolnych biletów wstępu do teatru, dyrekcja teatru zawiadamia, że stanowczo żadnych wolnych biletów wstępu wydawać nie będzie”.

6 lutego 1958

profesor Kazimierz Wyka w Klubie Dziennikarzy opowiada o swojej niedawnej podróży do Chin, Korei i Mongolii.

7 lutego 1878

z powodu pojawienia się w Rosji przypadków dżumy dyrekcja kolei zakazuje przewozu: szmat, futer i wszelkich wyrobów kuśnierskich, wełny, szczotek, piór, kawioru, ryb oraz „balsamu zwanego z Sarepty”.

8 lutego 1952

w Domu Żołnierza krakowska premiera „Kiermaszu piosenki” z udziałem Mieczysława Fogga, Marty Mirskiej oraz Antoniego Jasktasza.

9 lutego 1880

straż policyjna przytrzymała Franciszka Fibrycha „za kradzież sworzni z wozu na ulicy stojącego”.

Stanisław Wyspiański

Chocholy
1898, pastel na papierze, 69 x 107 cm,
wł. Muzeum Narodowe w Warszawie,
fot. MNW.

KRAKÓW MIASTO STANISŁAWA WYSPIAŃSKIEGO

NAGRODA TEATRALNA IM. STANISŁAWA WYSPIAŃSKIEGO

8. edycja konkursu

Do 1 marca 2019 r. trwa nabór wniosków do konkursu o NAGRODĘ TEATRALNĄ IM. STANISŁAWA WYSPIAŃSKIEGO za rok 2018. O uhonorowanie aktora, reżysera, scenografa lub spektaklu, który miał swoją premierę w 2018 roku, mogą ubiegać się zarówno instytucje, organizacje, jak i osoby fizyczne.

Nagroda została ustanowiona Uchwałą Nr XXIV/302/11 Rady Miasta Krakowa z 14 września 2011 r. w celu wzmocnienia wizerunku miasta Krakowa jako silnego ośrodka teatralnego oraz wspierania rozwoju sztuki teatru w jej różnych formach i odmianach. Więcej informacji www.bip.krakow.pl oraz pod tel. 12 616-19-17.

TAURON

ARENA KRAKÓW

2019

LUTY

- 01 : STAND-UP SHOW 2019: THE BEST OF
- 02 : KONCERT MUZYKI FILMOWEJ
HANS ZIMMER TRIBUTE SHOW
(2 KONCERTY)
- 09 : KONCERT WALENTYNKOWY
KRÓLOWIE DISCO
- 15 - 17 : ILUZJONIŚCI
PROSTO Z BROADWAYU
- 23 : ZAZ
- 24 : DIRE STRAITS EXPERIENCE
- 28 : CAVALIADA TOUR

MARZEC

- 01 - 03 : CAVALIADA TOUR
- 06 - 10 : CIRQUE DU SOLEIL
TORUK – PIERWSZY LOT
- 15 : POLSKA NOC KABARETOWA 2019
- 17 : THE WORLD OF HANS ZIMMER
A SYMPHONIC CELEBRATION

KWIECIEŃ

- 02 : SHAWN MENDES
THE TOUR
- 06 : TARGI TRENDS 4 KIDS
- 11 - 14 : WĘDRÓWKI Z DINOZAUARAMI
SPEKTAKULARNE WIDOWISKO

MAJ

- 04 : ELTON JOHN
FAREWELL YELLOW BRICK ROAD
- 07 : ENRIQUE IGLESIAS
ALL THE HITS LIVE
- 17 : 12 FESTIWAL MUZYKI FILMOWEJ
KONCERT DISNEYA: MAGIA MUZYKI
- 19 : 12 FESTIWAL MUZYKI FILMOWEJ
FMF GALA: THE GLAMOROUS SHOW
- 23 : JAMIROQUAI
- 30 : ANDRÉ RIEU

CZERWIEC

- 02 : V URODZINY TAURON ARENY KRAKÓW
- 06 : MAROON 5
RED PILL BLUES TOUR
- 11 : IMPACT FESTIVAL 2019
TOOL, ALICE IN CHAINS I INNI
- 18 : KISS
END OF THE ROAD WORLD TOUR
- 21 : ROD STEWART
LIVE IN CONCERT
- 22 : MUSE
SIMULATION THEORY WORLD TOUR
- 25 - 26 : MYSTIC FESTIVAL
SABATON, SLIPKNOT I INNI
- 28 : DIANA KRALL

LIPIEC

- 10 : MARK KNOPFLER
DOWN THE ROAD WHEREVER TOUR

WRZESIEŃ

- 09 : ARIANA GRANDE
- 20 : MICHAEL BUBLÉ

PAŹDZIERNIK

- 04 : DAVID GARRETT & HIS BAND
UNLIMITED – GREATEST HITS – LIVE
PREISNER'S MUSIC
- 05 : 40-LECIE PRACY ARTYSTYCZNEJ
ZBIGNIEWA PREISNERA

WYDARZENIA 2019

WIĘCEJ SZCZEGÓŁÓW NA:

www.tauronarenakrakow.pl

 Kraków

**TEATR
GROTESKA**

5. międzynarodowy festiwal teatru formy

Kraków
15-23
lutego
2019

MATERIA PRIMA

www.materiaprima.pl

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

PARTNERZY
FESTIWALU

PATRONI
MEDIALNI

ams

agostyano34

interia

e-teatr.pl

TEATR

taneczPOLSKA.pl

Wenęgi

DIGITAL
HOUSE

Clasic